

Vergaderjaar 2002–2003

23 490

Ontwerpbesluiten Unie-Verdrag

Nr. 282

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 10 juni 2003

De vaste commissies voor Justitie¹ en voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties² hebben op 3 juni 2003 overleg gevoerd met de minister van Justitie en de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie over de JBZ-Raad.

Van het overleg brengen de commissies bijgaand stenografisch verslag uit.

De voorzitter van de vaste commissie voor Justitie,
Van de Camp

De voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
Noorman-den Uyl

De griffier van de vaste commissie voor Justitie,
Pe

¹ Samenstelling:

Leden: Van de Camp (CDA), voorzitter, De Vries (PvdA), Van Heemst (PvdA), Dittrich (D66), Vos (GroenLinks), Cornielje (VVD), Rouvoet (ChristenUnie), Adelmund (PvdA), De Wit (SP), Albayrak (PvdA), Eurlings (CDA), Örgü (VVD), Çörüz (CDA), Verbeet (PvdA), ondervoorzitter, Lazrak (SP), Wolfsen (PvdA), Tonkens (GroenLinks), Jan de Vries (CDA), Van Haersma Buma (CDA), Eerdmans (LPF), Van Vroonhoven-Kok (CDA), Varela (LPF), Straub (PvdA) en Griffith (VVD).

Plv. leden: Dijsselbloem (PvdA), Timmer (PvdA), Van der Laan (D66), Halsema (GroenLinks), Van der Staaij (SGP), Kalsbeek (PvdA), Van Velzen (SP), Tjon-A-Ten (PvdA), Ormel (CDA), Jager (CDA), Van Heteren (PvdA), Vergeer-Mudde (SP), Arib (PvdA), Karimi (GroenLinks), Bujs (CDA), Sterk (CDA), Nawijn (LPF), Joldersma (CDA), Hermans (LPF), Van Dijken (PvdA), Hirsi Ali (VVD), De Pater-van der Meer (CDA), Blok (VVD) en Rijpstra (VVD).

² Samenstelling:

Leden: Van de Camp (CDA), Kalsbeek (PvdA), Van Heemst (PvdA), Noorman-den Uyl (PvdA), voorzitter, Rijpstra (VVD), Vos (GroenLinks), Cornielje (VVD), Adelmund (PvdA), De Wit (SP), Van Beek (VVD), ondervoorzitter, Van der Staaij (SGP), De Pater-van der Meer (CDA), Van As (LPF), Lazrak (SP), Wolfsen (PvdA), Tonkens (GroenLinks), Bruls (CDA), Spies (CDA), Eerdmans (LPF), Sterk (CDA), Haverkamp (CDA), Straub (PvdA) en Boelhouwer (PvdA).

Plv. leden: Mosterd (CDA), De Vries (PvdA), Dijsselbloem (PvdA), Fierens (PvdA), Hirsi Ali (VVD), Halsema (GroenLinks), Van Aartsen (VVD), Dubbelboer (PvdA), Kant (SP), Blok (VVD), Slob (ChristenUnie), Rambocus (CDA), Varela (LPF), Vergeer-Mudde (SP), Van Nieuwenhoven (PvdA), Van Gent (GroenLinks), Çörüz (CDA), Nawijn (LPF), Verburg (CDA), Hamer (PvdA), Leerdam (PvdA), Meijer (CDA), Griffith (VVD) en Giskes (D66).

Stenografisch verslag van een algemeen overleg van de vaste commissies voor Justitie en voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Dinsdag 3 juni 2003

Aanvang 16.00 uur

Voorzitter: Verbeet

Aanwezig zijn 7 leden der Kamer, te weten:

Van Haersma Buma, Wolfsen, Griffith, De Wit, Halsema, Van der Laan en Verbeet,

alsmede de heer Donner, minister van Justitie, en mevrouw Verdonk, minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het verslag van de JBZ-Raad van 8 mei 2003 (23490, nr. 271);**
- **de geannoteerde agenda van de JBZ-Raad van 5 en 6 juni 2003 (23490, nr. 273);**
- **de aanvullende geannoteerde agenda van de JBZ-Raad van 5 en 6 juni 2003;**
- **het schriftelijk overleg over de brief van de minister van Justitie van 24 april 2003 aangaande verdragen tussen de EU en de VS inzake strafrechtelijke samenwerking;**
- **het schriftelijk overleg over de ontwerpovereenkomst betreffende de uitlevering tussen de EU en de VS;**
- **het schriftelijk overleg over de ontwerpovereenkomst inzake rechtshulp tussen de EU en de VS;**
- **de agenda van de informele Raad (Openbaar Bestuur) van 6 juni 2003.**

De **voorzitter**: Ik heet u allen welkom, maar in het bijzonder de minister van Justitie en de nieuwe minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie, mevrouw Verdonk, die nog voor de regeringsverklaring vandaag acte de présence geeft in de

Kamer. Het is een bijzondere vergadering omdat er geen AO's plaatsvinden totdat de regeringsverklaring is gepasseerd, maar deze bijeenkomst moest doorgang vinden ter voorbereiding op de JBZ-Raad die 5 en 6 juni aanstaande gehouden wordt. De minister van Binnenlandse Zaken laat zich graag vertegenwoordigen door de minister van Justitie. Betreffende het laatste punt op de agenda is per e-mail informatie binnengekomen, die alle leden inmiddels hebben ontvangen. Voor de zekerheid zal de op deze wijze toegestuurde geannoteerde agenda van de ministeriële conferentie worden rondgedeeld.

Wij hebben vandaag slechts twee uur de tijd, terwijl er veel leden aanwezig zijn. Daarom moeten wij enige zelfbeheersing betrachten. Ik stel voor dat de leden ernaar streven om hun inbreng in eerste termijn te beperken tot 5 à 6 minuten en ik zal waarschuwen als het einde van hun termijn nadert. Ook de bewindslieden vraag ik kort en bondig te antwoorden, maar ik verzoek de leden tijdens de eerste 10 minuten van de beantwoording niet te interrumperen. Ik stel voor op volgorde van fractiegrootte te spreken.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Ik zal proberen mij te beperken tot 5 minuten, maar dan moeten de bewindslieden ons in het vervolg niet zo veel stukken meer toesturen. Aangezien ik veel zaken niet kan behandelen, probeer ik de dingen te bespreken die wat mij betreft hoofdpunten zijn. Ik begin met een korte opmerking over het verslag van de JBZ-Raad van 8 mei jongstleden, want daarmee snijd ik direct de thema's "vertrouwelijk" en "open-

baar" aan. Ik dank de minister voor zijn inspanningen om het belang naar voren te brengen dat Nederland en het Nederlandse parlement hecht aan een zo groot mogelijke openbaarheid van stukken. Hoewel ik het dilemma begrijp en mij realiseer dat de traditie binnen de lidstaten wat betreft openbaarheid sterk uiteenlopen, wil ik het belang van openbaarheid nogmaals benadrukken. Onze traditie kenmerkt zich door openbaarheid, tenzij. In een aantal andere landen geldt echter geheimhouding, tenzij. Dat zal altijd problemen blijven opleveren, maar ik wil de minister toch op het hart drukken voort te gaan met het betrachten van een zo groot mogelijke openheid. Het parlement is er tenslotte voor om met de samenleving te debatteren en niet om in het geniep te overleggen met de minister.

Er is veel te zeggen over de agenda van de JBZ-Raad van 5 en 6 juni aanstaande, maar ik richt mij voornamelijk op B-punt 6, het beheer van de buitengrenzen. Over de andere onderwerpen, met name de asielverdragen, is in het verleden al het nodige gezegd. Het is van belang, zoals de minister ook onder B-punt 5 schrijft, dat Nederland aan een compromis wil meewerken. Ik hoop heel sterk dat er bij de eerstvolgende JBZ-Raad eind deze week eindelijk knopen kunnen worden doorgemaakt, want wij moeten daarmee aan het werk. Is wat betreft de buitengrenzen duidelijk wat Europees en wat niet-Europees wordt? Het is heel mooi dat er een gemeenschappelijke opleiding komt en dat de hoofden bij elkaar gaan zitten, maar komen er bijvoorbeeld ook gemeenschappelijke operationele eenheden? Kunnen landen die

moeite hebben met het invullen en de bemanning van grenscontrole, daarbij door andere landen worden gesteund? Hoe gaat dat precies in zijn werk en hoe zit het met de bevoegdheden in de verschillende landen?

B-punt 9 gaat over opvang in de regio. De minister van Buitenlandse Zaken en de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie hebben hierover onlangs een brief aan de Kamer gestuurd. Ik vind het van groot belang dat dit pad bewandeld wordt en ik waardeer het dat Groot-Brittannië met een plan is gekomen, want ik begrijp dat dit land grote problemen heeft met de instroom van asielzoekers. Ik druk de minister op het hart hiermee krachtig verder te gaan, want opvang in de regio is naar mijn idee de enige weg om uiteindelijk een gezamenlijk Europees asielbeleid vorm te geven dat draait om de opvang van vluchtelingen. De laatste tijd is het asielbeleid namelijk steeds meer verkapt immigratiebeleid geworden. Ik ga verder met de verdragen met de VS betreffende uitlevering en rechtshulp. Er is begin mei een algemeen overleg gehouden over dit onderwerp. Daarna is de minister uitgebreid schriftelijk ingegaan op vragen van de Kamer. Wat mij betreft is daarmee een aantal pijnpunten weggenomen. Hoe luiden de meest actuele teksten van het uitleveringsverdrag en het rechtshulpverdrag? Ik beschik over een tekst uit april, maar volgens de minister is hieraan het nodige veranderd. Heb ik het goed begrepen dat de minister zegt dat het Europese verdrag niet verder gaat dan de bilaterale verdragen die Nederland met Amerika heeft gesloten? Wij hoeven dus niet bang te zijn voor Guantanamo Bay-situaties? Ik vind het van belang om hier uit te spreken dat de minister hoe dan ook door moet gaan met het sluiten van uitleverings- en rechtshulpverdragen. Criminaliteit is tenslotte grensoverschrijdend en wij kunnen niet meer doen alsof Nederland en Europa criminaliteitsbestrijding alleen aankunnen, want daarvoor moet worden samengewerkt met de VS. Wij moeten een manier vinden om de internationale criminaliteit en het terrorisme zo veel mogelijk samen te bestrijden. De minister is op de goede weg met het sluiten van deze verdragen en ik vind het van groot belang dat het verdrag niet verder gaat dan de bestaande

bilaterale verdragen. Kan de minister bevestigen dat het EVRM altijd voorop blijft staan? De Kamer wil die waarborg graag hebben.

Komen het Europese en het bilaterale verdrag naast elkaar te staan? Zo ja, welk verdrag geldt dan in welke gevallen of kan er gekozen worden? Ik heb bovendien nog een praktische vraag over het rechtshulpverdrag. Hoe wordt die rechtshulp vormgegeven? Is het mogelijk dat er in Nederland een opsporingsteam wordt geformeerd van Nederlanders en Amerikanen? Wat zijn in dat geval de bevoegdheden van de Amerikanen? Als de Amerikanen zich aan de Nederlandse richtlijnen houden, is er niets aan de hand. In Amerika mogen zij echter meer. Wat gebeurt er als een Amerikaan, niet onder het oog van een Nederlandse functionaris, bijvoorbeeld aan uitlokking doet? Hij heeft iets gedaan wat volgens de Nederlandse regels niet kan en heeft dit niet gemeld, maar volgens de Amerikaanse regels mag het wel. Wat gebeurt er dan met die gegevens? Wat gebeurt er andersom als een Nederlandse opsporingsambtenaar in de VS meewerkt aan een opsporingsonderzoek waarin gebruik gemaakt wordt van uitlokking, dat volgens Amerikaans recht mag, maar volgens Nederlands recht verboden is? In een Amerikaanse procedure zou dit bewijsmateriaal vervolgens gebruikt kunnen worden. Ik hoor graag van de minister wat de concrete punten zijn die bij de komende JBZ-Raad worden besproken met betrekking tot deze verdragen. De VS willen dat Nederland passagiersgegevens van mensen die naar Amerika vliegen, beschikbaar stelt. Ik kan mij daar op zichzelf wat bij voorstellen, want ik begrijp heel goed dat Amerika met een enorm probleem zit. Er bestaat een grote kans dat zich terroristen onder de passagiers van dergelijke vluchten bevinden en men wil die deur in ieder geval zo goed mogelijk kunnen controleren. Ik vind wel dat er een paar waarborgen moeten zijn en ik vraag de minister daarop te letten als men verder onderhandelt. Als je naar Amerika vliegt moet je in ieder geval weten welke gegevens er beschikbaar gesteld worden, aan wie, wat er met die gegevens gebeurt en hoelang ze worden bewaard. Zolang dat gebeurt en mensen door wel of niet naar Amerika te vliegen de keuze hebben om gegevens al dan

niet beschikbaar te stellen, ligt de verantwoordelijkheid bij de burger en vind ik dat de maatregel door de beugel kan.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): U formuleert eigenlijk een aantal voorwaarden voor de verstrekking van passagiersgegevens. Wat doet u als die voorwaarden niet nageleefd worden, bijvoorbeeld ten aanzien van opslag en vernietiging van gegevens?

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Het woord "voorwaarden" behoud ik voor aan een volgend overleg als wij weten waarmee de minister komt. Ik formuleer nu een aantal zaken die volgens mij in de Nederlandse en Europese praktijk vrij gebruikelijk zijn. Daarom vind ik dat daarmee rekening gehouden moet worden en dat de minister deze zaken tijdens de onderhandelingen moet inbrengen. Ik vind dat je als reiziger recht hebt om te weten hoe het zit.

Mevrouw **Van der Laan** (D66): U doet net alsof er nog over gesproken gaat worden, maar die passagiersgegevens worden al lang gegeven aan de Amerikanen. Natuurlijk is er nog een dialoog gaande tussen de Europese Commissie en de Amerikanen, juist om dit soort voorwaarden te regelen, maar ondertussen worden die gegevens al lang verstrekt. Bent u met mij eens dat wij daarmee dan zouden moeten stoppen? Het probleem is alleen dat de Amerikanen bedreigd hebben landingsrechten te ontnemen van onder andere de KLM en Martinair. Er is met andere woorden sprake van economische chantage als wij het niet op de Amerikaanse manier doen.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Ik baseer mij op de brief van 2 juni jongstleden en de punten die daarin staan over de "Joint statement European Commission-US custom talks on passenger transmission". Ik neem aan dat deze zaken tijdens een volgende bijeenkomst aan de orde komen. Midden vorig jaar heb ik grensoverschrijdende samenwerking naar voren gebracht tijdens mijn eerste vergadering over de JBZ-Raad. Er was sprake van een verdrag tussen Nederland en Duitsland over grensoverschrijdende samenwerking. Dat verdrag zou in november 2002

worden gesloten, maar ik heb er nooit meer iets van vernomen. Hoe staat het met dat verdrag?

De heer **Wolfsen** (PvdA): Ik begin direct met het onderwerp waarover de vorige keer de meeste commotie ontstond en waarover de heer Van Haersma Buma ook het meeste heeft gezegd, namelijk de verdragen. Er is tijdens de vorige vergadering niet ten onrechte commotie ontstaan. Het onderwerp werd met de nodige geheimzinnigheid omgeven en er ontstonden allerlei misverstanden doordat de stukken zo laat werden verstrekt. Ik moet eerlijk zeggen dat de schriftelijke vragenronde voor mijn fractie veel heeft opgehelderd. Daarom dank ik de minister voor de heldere en duidelijke beantwoording. Ik moet ook eerlijk zeggen dat wij na het bestuderen van de oude en nieuwe verdragen tot de conclusie zijn gekomen dat de minister eigenlijk wel gelijk heeft dat er materieel, los van details, niet zo heel veel verandert. Dat is een geruststelling, maar als je er rustig over nadenkt is het een verrassend en eigenlijk ontzettend pover resultaat.

Hoewel er aan het verdrag niet veel verandert, zijn de omstandigheden sinds de jaren tachtig, toen het verdrag is gesloten, wel sterk veranderd. De minister schrijft dat eigenlijk ook in zijn brieven. Het aantal verzoeken is exponentieel gestegen. Er was toen nog geen Internationaal strafhof en de samenwerking met de justitiële autoriteiten van Amerika waren veel minder intensief. Ik heb geprobeerd in kaart te brengen op welke manieren er wordt samengewerkt en welke gegevens over een weer worden verstrekt. Ik moet eerlijk zeggen dat het mij begon te duizelen. Politieambtenaren, Europol en Eurojust werken met de VS samen. Er komen joint teams, er worden passagiersgegevens doorgegeven, SIS II staat op de rol om ontwikkeld te worden, alhoewel het nog onduidelijk is of de Amerikanen inzage in dit systeem krijgen. Kortom: er is nu een veel intensiever informatieverkeer over en weer. Bovendien zijn de detentie-omstandigheden in de VS veranderd. In dat kader is Guantanamo Bay al genoemd. Toen het verdrag werd gesloten lag de oplegging en tenuitvoerlegging van doodstraffen eigenlijk helemaal stil. Dat is op dit

moment bepaald niet meer het geval. Net als in Nederland is de druk op het strafrechtelijk systeem in Amerika aanmerkelijk toegenomen, waardoor er veel minder zaken dan toen voor de rechter komen. De toetsing van opsporingsmethoden is daarmee ook afgenomen. De EVRM-jurisprudentie is aanmerkelijk veranderd en bovendien zijn de ideeën van de VS en Nederland over de toelaatbaarheid van opsporingsmethoden uit elkaar gaan lopen. De inzet van burgerinfiltranten en is in Nederland bijvoorbeeld sterk aan banden gelegd. Uitlokking is in Nederland verboden, terwijl dat in Amerika is toegestaan. Je kunt dus wel zeggen dat het systeem hetzelfde is gebleven, maar de omstandigheden zijn totaal veranderd. Het lijkt wat dat betreft de Nederlandse politiek wel.

Als je bedenkt dat er zoveel veranderd is, vind ik het echt een gemiste kans dat de verdragen niet zijn aangepast aan de huidige omstandigheden. Ik ben het natuurlijk volstrekt met iedereen eens dat boeven hun straf niet mogen ontlopen en het is niet mijn bedoeling om de boel te chicaneren, maar de uitleveringsverdragen moeten gewoon goed zijn geregeld. Ik vroeg mij af hoe het verdrag tot stand is gekomen. Wat was het mandaat van het voorzitterschap? De minister heeft goed uitgelegd hoe de nieuwe procedure is verlopen. Het is uniek dat het voorzitterschap wordt gemachtigd om te onderhandelen met de VS, maar het lijkt mij logisch dat het daartoe een helder kader en een mandaat krijgt.

De minister heeft gelijk dat er nog een officiële goedkeuring volgt in het Nederlandse parlement. Mijn fractie zal ruwweg toetsen langs de volgende lijnen. Wij willen dat mensen bij voorkeur hier worden berecht, juist vanwege het feit dat opsporingsmethoden die hier worden toegepast, hier moeten worden getoetst door de Nederlandse rechter. Je moet voorkomen dat mensen worden uitgeleverd aan militaire rechtbanken. Er moeten hardere garanties komen met betrekking tot de tenuitvoerlegging van de doodstraf. Hoe voorkom je dat er wordt meegewerkt aan een onderzoek waarin van tevoren al duidelijk is dat de doodstraf zal worden opgelegd? De afgelopen jaren is er in Nederland veel discussie geweest over de terug-

leveringsgarantie. De minister zegt dan wel dat het goed is geregeld en altijd goed verloopt, en daar heeft hij ook wel gelijk in, maar borg dat dan ook als je een nieuw verdrag sluit. Op die manier worden dergelijke discussies in de toekomst vermeden.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Ik kan mij tot nu toe heel goed vinden in de lijn van uw betoog, maar begrijp ik goed dat u kiest voor de vlucht naar voren, voor een nieuw verdrag?

De heer **Wolfsen** (PvdA): Nee, dit is al een nieuw verdrag.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Daarvan ben ik mij bewust, maar u vindt dat verdragen opnieuw gecontroleerd zouden moeten worden op de waarborgen die zij moeten bevatten. Mijn fractie pleit er al langer voor dat het bestaande bilaterale verdrag opengebroken wordt om meer waarborgen in te bouwen. Begrijp ik goed dat u ons daarin nu steunt?

De heer **Wolfsen** (PvdA): Zeker.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Dat is nieuws.

De heer **Wolfsen** (PvdA): Nee, ik vind het een gemiste kans, omdat het verdrag door deze onderhandelingen juist wordt opengebroken. Het nieuwe verdrag bouwt het bestaande bilaterale verdrag namelijk uit.

Mevrouw **Van der Laan** (D66): De minister beweert juist dat er materieel helemaal niets verandert.

De heer **Wolfsen** (PvdA): De minister weet het natuurlijk beter dan ik, maar het huidige verdrag wordt gepreciseerd door middel van amendementen. Dat komt neer op een uitbouw van het huidige verdrag. Als je het huidige verdrag dan toch gaat aanpassen, uitbouwen en hier en daar verbeteren, dan moet je de kans grijpen om het in één keer goed te regelen.

Ook zullen wij toetsen op de voorrang van het Internationaal strafhof, want ook dat is niet goed geborgd en dat vind ik jammer. Over het specialiteitsbeginsel met betrekking tot verstrekte informatie van Nederland aan de VS zegt de minister dat dit goed geborgd kan worden in allerlei nota's. Waarom

nemen wij dat beginsel niet gewoon op in de verdragen? Ik stel daarom voor dat de minister teruggaat naar de onderhandelingstafel om deze zaken in te brengen in dit verdrag. Als je toch onderhandelt over de verdragen, regel het dan in één keer goed ter voorkoming van nieuwe discussies in de toekomst. Ik heb inmiddels begrepen dat ook het Europees Parlement nogal wat kritische kanttekeningen zet bij dit verdrag en daarbij sluit ik mij graag aan. Nogmaals: deze toetsingscriteria zullen voor ons straks leidraad zijn om het verdrag dat er nu ligt, al dan niet goed te keuren.

Ik wil voorts nog iets kwijt over opvang in de regio. Wij hebben zowel het Engelse als het Nederlandse plan gelezen. Ik moet zeggen dat wij het Nederlandse plan op zich een goed idee en een goede eerste aanzet tot discussie vinden. Wij zien geen onmiddellijke noodzaak voor opvang in de regio. Met name de rechtsbescherming moet goed zijn geregeld en internationale juridische obstakels moeten opgeruimd worden. Graag zouden wij een reactie van de ministers krijgen op de brief van Vluchtelingenwerk en de commissie-Meijers. Dat is waarschijnlijk een goede opmaat voor een debat, maar daar moeten wij een volgende keer wat uitvoeriger over spreken. Wij lazen vanmorgen in de Volkskrant dat de heer Veenkamp, een hoge ambtenaar op het ministerie van Justitie, het Engelse voorstel omarmt. Wat is het huidige Nederlandse standpunt en wat vindt de Europese Commissie? Ik heb begrepen dat SIS II wordt ontwikkeld. Het is allemaal techniek, maar ik heb er wel een paar vragen over. Wat komt er eigenlijk in dat nieuwe SIS-systeem? Wie beslist erover? Wie heeft toegang tot het systeem? Voor welk doel wordt het gemaakt? Met welk doel kun je het systeem bevragen? Hoe is de rechtsbescherming in de andere Europese landen geregeld? Is de rechtsbescherming overal hetzelfde? Als ik het goed heb begrepen gaat het nu alleen nog maar over de aanbesteding van het systeem. Wil de minister ons voor een volgend overleg uitleggen wat de bedoeling is van SIS II?

Mevrouw **Griffith** (VVD): Ook ik wil de minister bedanken voor het feit dat hij de vorige keer bij de JBZ-Raad heeft aangegeven wat de

problemen zijn ten aanzien van openbaarmaking van de stukken. Hij heeft aangegeven dat hij zal proberen de stukken eerder naar de Kamer te sturen. Voorts wil ik de minister bedanken voor de uitvoerige beantwoording van de vragen die over het verdrag zijn gesteld. Ik wil drie punten aan de orde stellen. Het eerst is B-punt 3, het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende de status van langdurig ingezetenen onderdanen van derde landen. De minister schrijft dat er een separate richtlijn komt. Het is de vraag wanneer die richtlijn naar de Kamer gezonden zal worden, want mijn fractie staat erop dat dit tijdig gebeurt.

B-punt 4 is een voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende minimumnormen. Nederland hecht grote waarden aan de richtlijn en zal derhalve compromisbereidheid tonen. Hoe ver gaat die compromisbereidheid van Nederland en wat is de inzet daarbij? B-punt 10 betreft het verdrag met de VS over uitlevering en rechtshulp. De vorige keer hebben wij ons uiterst kritisch geuit over het feit dat wij maar korte tijd konden spreken over dat verdrag. Ik moet zeggen dat de antwoorden op de gestelde vragen ons toch wel overtuigen dat het, zeker gelet op de criminaliteitsbestrijding en de grensoverschrijdende criminaliteit, heel goed is om tot een verdrag met de VS te komen. Het stelt ons gerust dat het uitvoeren van opsporingsbevoegdheden in Nederland alleen kan geschieden conform Nederlandse wetgeving, ongeacht of het Amerikaanse recht verdergaande methoden toestaat. Dat zijn de waarborgen waarnaar wij op zoek zijn. De minister heeft geantwoord dat uitlevering van eigen onderdanen en terugkeergarantie een zaak blijft van bilaterale verdragen en regelingen. Wij kunnen iets met dat soort antwoorden.

De heer **Wolfsen** (PvdA): Stel dat er in Nederland verboden opsporingsmethoden worden toegepast, waarna er iemand wordt uitgeleverd. Dat toetst de Amerikaanse rechter. Hoe borg je een goede toetsing? Ook mijn collega van de CDA-fractie heeft hierop gewezen.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Ik ben blij dat de woordvoerder van de CDA-fractie die vraag aan de minister

van Justitie heeft gesteld, want dat is de persoon aan wie die vraag gesteld moet worden. Hoe zorg je ervoor dat de rechten van verdachten worden gewaarborgd met het oog op opsporingsmethoden die in Nederland zijn verboden, maar in Amerika zijn toegestaan? Dit heeft te maken met de praktische uitwerking van het verdrag. Wij willen dat er in ieder geval wordt gekeken naar bilaterale verdragen en de Nederlandse regelgeving.

De heer **Wolfsen** zei net dat het voorliggende verdrag een uitbouw is van het bilaterale verdrag. Ik heb juist begrepen uit de antwoorden van de minister dat het nieuwe verdrag en de bilaterale verdragen naast elkaar blijven bestaan. Kan de minister daar iets duidelijker over zijn? De minister heeft ook iets gezegd over de doodstraf en bepaalde vereisten die in ons Nederlandse strafrecht zijn opgenomen. Alles afwegende vinden wij dat er in het kader van criminaliteitsbestrijding en terrorismebestrijding gekeken moet worden op welke wijze wij beter met de Amerikanen zouden kunnen samenwerken. Ik hoor graag van de minister op welke wijze gehandeld kan worden als het nieuwe verdrag en de bilaterale overeenkomsten met elkaar in strijd zijn, met name in de concrete gevallen die net door de CDA-fractie zijn genoemd.

De heer **De Wit** (SP): Ik wil beginnen met het verslag van de vorige JBZ-Raad, met name het uitleveringsverdrag. De minister zou hebben gezegd dat in de Tweede Kamer een eerste discussie is geweest over het verdrag. In het verslag staat vervolgens: dit debat heeft vooralsnog niet geleid tot een verzoek om wijziging van de tekst. Tijdens het debat in de Kamer heeft een meerderheid van de fracties echter buitengewoon kritische opmerkingen gemaakt over het verdrag. De discussie heeft vervolgens niet meer plaats kunnen vinden omdat de minister heeft gezegd dat hij alle antwoorden per brief naar de Kamer zou sturen. Ik had graag gezien dat de minister in de JBZ-Raad wat uitvoeriger stil had gestaan bij de discussie die in de Kamer over het verdrag is gevoerd. Ik herhaal nog maar een keer wat er door andere collega's is gezegd over de openbaarheid van de discussie, het late moment waarop wij kennis

nemen van de stukken en de voortdurende wijziging van stukken die op het laatste moment worden toegezonden. Op deze manier kan de Kamer in dit soort belangwekkende aangelegenheden heel moeilijk opereren. Kan het nu niet zo geregeld worden dat in een eerder stadium, bijvoorbeeld op het moment dat de minister weet dat er onderhandeld gaat worden met de VS, over bepaalde onderwerpen kan worden gesproken met de Kamer? Waarom zouden wij als parlement niet in een eerder stadium kunnen zeggen wat wij vinden, zodat de minister weet welke ideeën leven in het parlement en er achteraf getoetst kan worden? Het huidige verloop is buitengewoon onbevredigend en dit raakt ook aan de geloofwaardigheid van de positie van ons eigen parlement.

De minister is kregelig over de opmerkingen die gemaakt worden over het Amerikaanse rechtssysteem. Ik kan mij daar wel iets bij voorstellen, maar die opmerkingen komen niet uit de lucht vallen. Zij hangen natuurlijk samen met de uitleveringen die steeds vaker plaatsvinden. Onze eigen onderdanen worden uitgeleverd en daarom mogen wij kritisch kijken naar het Amerikaanse systeem. Advocaten en mensen die betrokken zijn bij uitleveringszaken met de VS, zeggen dat in 95% van de gevallen geen fatsoenlijk proces plaatsvindt. Er worden van tevoren afspraken gemaakt. In het grootste gedeelte van de zaken komt de rechter in Amerika niet eens toe aan een toets van wat er in Nederland of elders is gebeurd. Dat vinden wij een legitimatie om vraagtekens te zetten bij het zomaar kunnen uitleveren van onze eigen onderdanen.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Ik vind dit ook een moeilijke discussie maar ik wil u toch iets voorleggen. U bent kritisch over het Amerikaanse rechtssysteem, maar realiseert u zich dat Amerikanen net zo kritisch zijn over ons rechtssysteem? Wij hebben immers geen jury en onze rechters zijn niet gekozen maar benoemd. Moeten wij, ondanks het feit dat wij het Amerikaanse rechtssysteem niet goed begrijpen, niet gewoon erkennen dat Amerika net zo goed een democratie is als wij en dat wij niet verder moeten gaan dan die constatering?

De heer **De Wit** (SP): Wij kunnen het

lang en breed hebben over de vraag of Amerika een democratie is en wie nou democratisch is gekozen in de VS, om maar eens te beginnen met de president, maar dat doen wij niet. De Amerikanen kunnen van alles denken over ons systeem. Er worden echter ook kritische opmerkingen gemaakt over de rol van rechter in het Nederlandse uitleveringsproces. Wat ons betreft zou de Nederlandse rechter veel meer moeten kijken naar de onderliggende feiten en naar het bewijs. De rechter moet bekijken hoe het uitleveringsverzoek tot stand is gekomen en waar het op is gebaseerd. Wij moeten ons eigen systeem dus ook veel kritischer bekijken. Ik heb gehoord en ervaren wat advocaten die te maken hebben met uitleveringszaken in de Verenigde Staten zeggen over hun ervaringen. Zij spreken bijvoorbeeld over plea bargaining, over een verklingsysteem met honorering in geld en over advocaten die geld verdienen als zij klikken. Deze signalen moeten ons noodzaken tot terughoudendheid bij het uitleveren van onze eigen onderdanen. Er is namelijk geen garantie dat er daadwerkelijk een eerlijk proces plaatsvindt in Amerika. Ik constateer dat de doodstraf geen verplichte weigeringsgrond is. Mijn fractie is van mening dat dit wel zo zou moeten zijn. De regering beantwoordt de vraag of het geen verplichte weigeringsgrond moet zijn met de mededeling dat uitlevering mag worden geweigerd. Het is de vraag waarom de regering dit voldoende vindt. Ik vind het argument niet steekhoudend. De Nederlandse regering moet de doodstraf als een verplichte weigeringsgrond aanmerken. Artikel 19a betreft de herziening na vijf jaar. Er is discussie over wat dit betekent. Volgens mij betekent het dat Nederland buitenspel staat bij de herziening, omdat de EU het verdrag sluit. De minister verwijst naar de procedure die nu wordt gevolgd, maar het is de vraag hoe de Europese Conventie er over vijf jaar uitziet. Ons hele strafrecht is dan waarschijnlijk fundamenteel gewijzigd. Wij hebben dan geen waarborg dat Nederland de rol kan spelen die volgens ons nodig is. De minister noemt het EVRM. Nederland is gebonden aan het EVRM, maar de VS zijn dat niet omdat zij geen partij zijn bij dit verdrag. Als het onze onderdanen

betreft, zou het goed zijn als de VS verklaren dat zij zich houden aan het EVRM.

De minister zegt dat het bilaterale verdrag in stand blijft en dat het Europese verdrag dat nu voorligt daarom voor ons niet zo vergaand is. Die zekerheid hebben wij wellicht op dit moment, maar wij hebben geen zekerheid dat het VS het verdrag niet zullen opzeggen. Als zij dit doen, hebben wij alleen het verdrag over waarover wij nu spreken. Het is dan de vraag of alle garanties die wij nu hebben over teruglevering die vervat zijn in het bilaterale verdrag, hard genoeg zijn geformuleerd. Ik doel bijvoorbeeld op artikel 4 van het verdrag. Uit de formulering blijkt dat er sprake is van een verplichte uitleveringsgrond omdat er "shall be" staat, al kan daar twijfel over zijn. De deskundigen die wij hebben gesproken, zeggen dat de VS dat artikel niet voor niets in dat verdrag hebben gezet. Zij willen naar een verplichte uitlevering zonder expliciete vermelding van een lijst van strafbare feiten.

Ik sluit mij aan bij de opmerkingen die zijn gemaakt over de passagiersgegevens. Ik sluit mij tevens aan bij datgene wat is gezegd over de opvang in de regio. Het is volgens mij nauwelijks mogelijk voor het parlement om daar nu een beslissing over te nemen of een advies over te geven. Wij hebben hierover nog niet gediscussieerd. Ik heb ernstige bedenkingen bij en bezwaren over het kaderbesluit over de confiscatie. Ongeveer alles dat in beslag kan worden genomen op grond van het kaderbesluit zal te zijner tijd in beslag worden genomen. Ik heb er behoefte aan om hier verder over te discussiëren.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Voorzitter. Ik loop de geannoteerde agenda langs. Ik begin met een punt dat staat onder de A-punten die ter besluitvorming voorliggen, namelijk punt 2.i. Dat betreft de vertrouwelijkheid van Europol-informatie. Aangezien de informatie niet openbaar is en vertrouwelijk is, is mijn commentaar enigszins gebaseerd op speculatie. Wij hebben vernomen dat er vier categorieën in het leven zijn geroepen inzake de vertrouwelijkheidscriteria die voor Europol gaan gelden. Er komt dus naast de drie categorieën die de Euro-WOB introduceert, namelijk "confidential", "secret" en "top-

secret", een vierde categorie voor vertrouwelijke informatie. Wij willen graag weten of dit Europol de mogelijkheid biedt om informatie die volgens de Euro-WOB openbaar zou moeten zijn, geheim te houden en wat het standpunt van de Nederlandse regering hierover is. Bij punt drie onder de B-punten wil ik opmerken dat wij de vertrouwelijkheid van de stukken een probleem vinden. Wij begrijpen absoluut niet waardoor dat is ingegeven. Het valt mij op dat de stukken beter op tijd komen, maar dat dit gepaard gaat met een grotere geheimhouding inzake de stukken. Ik vraag mij sterk af of wij blij moeten zijn met deze ontwikkeling.

Punt vier betreft de minimumnormen ten aanzien van de erkenning en de status van derdelanders. Het grote probleem is de subsidiaire bescherming. De klassieke vluchtelingen kan waarschijnlijk goede bescherming worden geboden. Daarnaast bestaat echter een grote groep mensen van wie onduidelijk is wat voor een bescherming zij zullen krijgen. Die groep lijkt een soort verzameling te gaan worden waar allerlei mensen onder worden gestopt die vervolgens een onduidelijke en onzekere positie zullen innemen in de Europese Unie. Ik wil hier meer duidelijkheid over hebben en ik wil meer duidelijkheid krijgen over het standpunt van de Nederlandse regering hierover.

Het volgende onderwerp dat ik noem is het plan-Blair, met andere woorden het plan "houd de vreemdelingen buiten". Mijn fractie is ronduit negatief over het voorliggende plan. Ik vind het commentaar dat de Nederlandse regering heeft gegeven op het plan-Blair een verbetering ten opzichte van het voorliggende plan, maar het gaat mij niet ver genoeg. Ik concentreer mijn kritiek op het plan zelf. Het zou gaan om beoordeling van vreemdelingen buiten het rechtsgebied van de Europese Unie. Dat betekent dat er waarschijnlijk geen effectieve bescherming kan worden geboden, dat er een groot veiligheidsprobleem kan ontstaan en dat er veel onduidelijk is over de rechterlijke controle die zou moeten gaan gelden voor deze mensen. Ik heb echter een ander probleem met het voorliggende plan, namelijk dat het een oplossing biedt voor een non-probleem. In de Europese Unie is namelijk niet de toelating van

vreemdelingen het grote probleem, maar de terugkeer. De toelating wordt in de meeste lidstaten van de EU uitermate effectief geregeld. Het gaat steeds sneller, er komen steeds minder mensen binnen en de mensen die binnenkomen worden over het algemeen snel en vakkundig beoordeeld. Er is hier en daar nog wel wat op af te dingen, maar dat is een andere discussie.

Het grote probleem is echter de terugkeer. Dit plan biedt geen enkele oplossing voor de bestaande terugkeerproblemen. Het biedt een oplossing voor een non-probleem en het creëert zelfs een nieuw probleem. Zoals het plan er nu uitziet, worden er centra ingericht in Albanië waar ontheemden zich verzamelen. Deze mensen kunnen geen kant op. Zij worden niet toegelaten tot de Europese Unie en zij kunnen niet terugkeren naar hun land van herkomst. Zij gaan dan in Albanië een onzekere toekomst tegemoet in centra. Ik vind dat dit niet past in een beschaafd Europees asielbeleid.

Vanmorgen stond in de krant een interview met de heer Veenkamp. Hij breidde de groep die zou moeten worden beoordeeld uit naar eigenlijk alle migranten, dus asielzoekers, gezinsherenigers en reguliere migranten. Elke vreemdeling zou volgens hem eigenlijk buiten Europa moeten worden beoordeeld om te bepalen of hij mag worden toegelaten. Dat betekent dat Europa zelf geen toelating meer regelt voor migranten. Ik vind dat volstrekt in strijd met de traditie van gastvrijheid die Europa wel degelijk behoort te bezitten. De heer Veenkamp distantieerde zich overigens ook van de beperkingen die de regering al had aangebracht bij het plan-Blair. Ik ben heel benieuwd naar het oordeel van de regering over de opvattingen van deze ambtenaar.

De strafrechtelijke unie tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten is een "ongoing story". De heer Wolfsen heeft uitermate adequaat geschetst welke veranderingen in de criminaliteitsbestrijding en in de terrorismebestrijding zich de afgelopen jaren hebben voorgedaan in de samenwerking tussen de EU en de VS. Dat neemt niet weg dat in de onderhandelingen tussen de EU en de VS vooral de angsten van de regering-Bush maatgevend lijken te zijn voor het verloop ervan. Het gaat vooral om de strijd tegen het terrorisme en de "War on Drugs". Ik

vind deze onderliggende motieven om te komen tot verdere samenwerking enigszins onrustbarend. Ik doe niets af aan het belang van bijvoorbeeld een effectieve bestrijding van het terrorisme, maar ik zou het slecht vinden als waarborgen die Europese stelsels van strafrecht en strafvordering kennen daardoor wegvallen.

Er is vanmiddag een resolutie aangenomen in het Europees Parlement op initiatief van Kathalijne Buitenweg, een groene parlementariër. Deze resolutie is uitermate ferm. Zij eist een verbod op uitlevering aan de VS indien oplegging of uitvoering van de doodstraf of betrokkenheid van een militair tribunaal dreigt. In de resolutie wordt de nadruk gelegd op berechting in de Europese Unie als de feiten geheel of gedeeltelijk op EU-grondgebied zijn gepleegd. EU-lidstaten zijn vrij om voorrang te geven aan uitleveringsverzoeken van het Internationaal Strafhof. Ik ben benieuwd naar de reactie van de Nederlandse regering op deze resolutie. Ik denk aan voortzetting van deze resolutie in het Nederlandse parlement in de vorm van een motie. Ik kan mij goed voorstellen dat het Nederlandse parlement de behoefte voelt om het duidelijke signaal van het Europees Parlement in het nationale parlement te laten horen.

De bezwaren tegen het voorliggende verdrag zijn al door velen genoemd en wij hebben in het verleden ook bezwaren geuit. De bezwaren betreffen onder andere de procedure. In een recent nummer van State Watch wordt gemeld dat het Amerikaanse congres en de senaat uitgebreid inzage hebben gehad in de stukken zodat zij voldoende in staat waren om te controleren of de VS voldoende bevoegdheden kregen ten opzichte van Europa. Dat staat natuurlijk in schril contrast met de bevoegdheden van het Nederlandse en het Europees Parlement. Dat maakt het verloop van de procedure tot dusver nog discutabeler. Ik verwacht dat de Nederlandse regering fel bezwaar maakt tegen het verloop van de procedure tot nu toe. Ik laat dat graag aan minister Donner over.

Er is ook een discussie over het gebrek aan waarborgen. Deze discussie is een voortzetting van de discussie die al een hele tijd wordt gevoerd over het bilaterale verdrag. Ik sluit mij aan bij de opmerkingen

die hierover zijn gemaakt door de heren De Wit en Wolfsen. Ik denk dat de positie van de fractie van GroenLinks op dit punt bekend is. Ik verzoek de regering om te overwegen het bilaterale uitleveringsverdrag grondig te evalueren. Hierover wil ik eventueel een Kameruitspraak afdwingen. Het lijkt mij goed dat de regering na de lopende discussie die in de rechtelijk macht, door advocaten en in de wetenschap is gevoerd, een onafhankelijke evaluatieonderzoek laat uitvoeren naar de werking van het verdrag. Er is een duidelijk verschil van mening over de effectiviteit en de rechtvaardigheid van de werking van het verdrag. Ik sluit mij aan bij de opmerkingen van de heer De Wit over de herziening van het verdrag tussen de EU en de VS. Waarom maakt de Nederlandse regering niet veel meer gebruik van de mogelijkheden voor de overname van strafvervolgning die de Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen biedt? In plaats van het gebruiken van teruglevergaranties vanuit de VS naar Nederland, kan de vervolging in haar geheel worden overgenomen van elk land waarmee een verdrag is gesloten. Ik begrijp niet waarom de Nederlandse regering dat niet veel vaker doet. Dan is namelijk ook de angst weg dat mensen bloot worden gesteld aan een oneerlijk proces.

Mevrouw **Van der Laan** (D66): Voorzitter. Ik begin met een terugblik op de vorige JBZ-Raad. Ik complimenteer de minister omdat hij zijn zorgen over de overmatige vertrouwelijkheid van de documenten heeft overgebracht. Die tevredenheid wordt echter meteen overstemd door het feit dat de minister eigenlijk een politiek akkoord heeft gegeven op de EU/VS-verdragen ondanks zijn toenmalige demissionaire status en ondanks het feit dat de meerderheid van de aanwezige Kamerleden zeer grote bezwaren had tegen het geven van een politiek akkoord. Dat geeft geen pas. Het is jammer dat de Kamer moet teruglezen dat er niets is overgebracht van de kritiek die breed werd gedragen. Ik ga ervan uit dat de minister donderdag instemt en dat het verdrag over een paar dagen op de EU/VS-top zal worden getekend. Deze twee uur zijn veel te kort om alle onderwerpen van de komende JBZ-Raad te behandelen. Ik wil een

indicatie geven van hoe lastig het is om te proberen een beetje grip te krijgen op JBZ-zaken. Er zijn tien A-punten. Van acht van deze punten zijn de stukken niet openbaar, onder andere die over de aanpassing van de basissalarissen en die over het personeelsstatuut van Europol. Ik snap niet waarom deze geheim moeten zijn. Hoe kunnen wij werken op deze manier? Als de minister echt serieus meent dat de vertrouwelijkheid wat minder kan, vind ik dat hij dit soort dingen moet aankaarten. Deze zaken hoeven niet geheim te zijn. Hetzelfde geldt voor de zestien B-punten. Voor zeven, later zes punten, waren de stukken niet openbaar en van acht punten waren deze niet beschikbaar. Daarbij zitten onder andere de ontwerp-kaderbesluiten over confiscatie, "ne bis in idem" en handel in menselijke organen. Dat laatste punt is overigens vervallen. De stukken inzake deze ontwerpbesluiten waren niet openbaar. Ik begrijp niet waarom deze stukken niet openbaar kunnen zijn. Wij moeten daar meer werk van maken want het Europees Parlement heeft hier niets over te zeggen. Het wordt deze Kamer bijna onmogelijk gemaakt om inzicht in de betreffende stukken te krijgen omdat men in de catacomben moet afdalen om deze in te kunnen zien en er vervolgens niets over mag worden gezegd. Dat is niet goed voor de democratie. Met betrekking tot de punten drie, vier en vijf en het verstrekken van de passagiersgegevens verwijs ik naar de standpunten die de D66-fractie daar al eerder over heeft ingenomen. Ik pleit voor een apart algemeen overleg over opvang in de regio. Er is heel veel te zeggen over dit onderwerp en wij wachten bovendien het commissievoorstel af. Dit onderwerp behoeft echt meer aandacht. Ik wil de resterende tijd besteden aan de akkoorden tussen de EU en de VS en de samenwerkingsovereenkomst die Nederland heeft gesloten met de Amerikanen. Er zijn enkele vragen van de D66-fractie niet beantwoord door de minister, namelijk die over de samenwerking met Amerikaanse opsporingsambtenaren. Hoeveel Amerikanen zijn er op dit moment in Nederland actief? Zijn zij van de DEA, van de FBI of van het State Department? Wie controleert of zij zich aan de regels houden? De minister zegt wel dat zij dat moeten doen, maar wie controleert hen?

Deze mensen zitten bij de ambassade en hebben dus diplomatieke onschendbaarheid. Wat gebeurt er als zij zich niet aan de regels houden? Zo iemand kan tot "persona non grata" worden verklaard, maar dan komt er toch weer een nieuwe FBI-agent het land binnen. Hoe is dit geregeld?

Het gebrek aan wederkerigheid stoort mij buitengewoon. Waarom worden hier wel Amerikanen geplaatst, maar worden er geen Nederlandse agenten daar geplaatst? Hoeveel Amerikanen zijn eigenlijk uitgeleverd aan Europa of aan Nederland? Hoe vaak vragen wij dat? Is uitlevering van Amerikaanse staatsburgers mogelijk volgens de Amerikaanse grondwet? Ik heb heel erg het gevoel dat de Amerikanen hun systeem aan ons opleggen. Bij de passagiersgegevens hebben wij gezien dat er sancties worden opgelegd als wij niet op de manier van de VS doen. Ik vind dat wij er echt voor moeten zorgen dat het hier gaat om een dialoog tussen gelijkwaardige partners en niet over het opleggen van de wil van de een aan de ander.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Heeft mevrouw Van der Laan het over de situatie voor het schriftelijk overleg met de minister of over die daarna? In de beantwoording van de minister worden de vragen die zij stelt, bijvoorbeeld die over het EVRM en die over welke rechtswaarborgen van toepassing zijn, voor een belangrijk deel beantwoord.

Mevrouw **Van der Laan** (D66): Op de concrete vragen die ik heb gesteld over het aantal Amerikanen dat hier nu actief is en over hoe de controle is geregeld, is het antwoord slechts dat deze mensen zich aan de Nederlandse wet moeten houden. Ik wil weten hoe wij er achter kunnen komen of deze mensen dat daadwerkelijk doen en wat voor sancties er staan op het niet-naleven van de Nederlandse wetten. In de discussie die wij vorige maand hebben gevoerd over het uitleveringsverdrag werd steeds de link gelegd met het bilaterale verdrag. Het risico bestaat echter dat het bilaterale verdrag op een gegeven moment eenzijdig door de Amerikanen wordt opgezegd. Ik wil precies weten wat dit voor gevolgen heeft. De minister zegt dat het niets uitmaakt, omdat uitlevering in dat

geval nagenoeg onmogelijk wordt daar het verdrag met de VS geen verplichting tot uitlevering bevat. Ik vind dat niet relevant. Het gaat mij niet om de vraag of er een verplichting is of niet. Er kunnen immers Nederlandse burgers worden uitgeleverd, ook als er geen verplichting is. Ik vraag mij af wat de toegevoegde waarde is van het Unie-verdrag en wat er gebeurt als het bilaterale verdrag wegvalt. De minister geeft aan dat in het Statuut van het Internationaal Strafhof staat dat men geen voorrang hoeft te geven als het Internationaal Strafhof dat vraagt. Dat is formeel juist. Het zou echter mooi zijn als Nederland, zeker als gastland van het Internationaal Strafhof, iets verder zou gaan dan het puur formalistische verwijzen naar het Statuut. Deze regering zou politiek kunnen besluiten dat die zaken wel voorgaan en dat wij uitleveren aan het Internationaal Strafhof als dit wordt gevraagd en niet aan de VS. Het zou heel prettig zijn als wij daar een politiek standpunt over innemen in plaats van een formalistisch standpunt. De minister spreekt vertrouwen uit in het Amerikaanse rechtssysteem. De heer De Wit heeft de problemen inzake plea bargaining al aangeven. De inspecteur-generaal van het Amerikaanse ministerie van Justitie heeft vandaag bovendien zeer kritisch gesproken over de wijze waarop verdachten in Amerika worden behandeld die zijn aangehouden in verband met 11 september. Dit is trouwens allemaal naar aanleiding van 11 september. Hebben deze uitspraken nog invloed gehad op het vertrouwen van de minister?

De minister denkt dat het parlement zal worden betrokken bij de herziening. De EU is echter de verdragsluitende partij, niet de aparte lidstaten. Er is dus volgens mij geen garantie. Het probleem is dat wij volledig afhankelijk zijn van de interpretatie van de minister. De interpretatie wordt door heel veel rechtsgeleerden niet gedeeld en ook niet door de meer dan 600 democratisch gekozen leden van het Europees Parlement. Ik vind de argumenten niet overtuigend en ik ben van mening dat wij de aanbeveling van het Europees Parlement heel serieus moeten nemen. Ik ben er voorstander van om deze in een motie neer te leggen. Ik ben van

mening dat wij niet moeten instemmen met ondertekening van het verdrag als hier geen duidelijkheid over komt.

Of de fractie van D66 de verdragen zal ratificeren als zij hier aankomen, hangt af van enkele zaken. Er moet volstreekte duidelijkheid zijn over de reikwijdte en de implicaties van de verdragen, ook bij opzegging van het bilaterale verdrag. Bij samenlopende uitleveringsverzoeken moeten verzoeken van het Internationaal Strafhof voorrang krijgen. Er moet geen enkele mogelijkheid van uitlevering zijn als het mogelijk is dat de uitgeleverde de doodstraf zal krijgen. Er zal dus buitengewoon veel afhangen van de notawisseling van de minister met de VS en met de andere lidstaten en niet van wat de minister ons heeft beloofd of van wat hij heeft geschreven. Het is voor mij niet genoeg dat de minister allerlei dingen aan de Tweede Kamer belooft, want daar hebben de Amerikanen niets mee te maken. Ik wil al deze interpretaties en al deze toezeggingen zwart op wit zien. Mijn wantrouwen kan pas worden weggenomen als er een Amerikaanse handtekening onder staat. Als dat niet zo is, blijven wij bij onze twijfels en vinden wij dat de minister niet akkoord moet gaan met de voorliggende verdragen.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Ik ben het inhoudelijk eens met de lijn van mevrouw Van der Laan. Ik ben benieuwd naar het uiteindelijke stemgedrag van de D66-fractie als het zover mocht komen. Is de fractie inderdaad van plan om tegen te stemmen, om een voorbehoud te maken, en daarmee de Nederlandse regering de mogelijkheid te ontnemen om akkoord te gaan in Europa als de waarborgen die de D66-fractie eist niet zijn opgenomen?

Mevrouw **Van der Laan** (D66): Ja.

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

Minister **Donner**: Voorzitter. Opgemerkt is dat de vertrouwelijkheid weer aan de orde is geweest. In Brussel heb ik die vertrouwelijkheid aan de orde gesteld, maar die betreft – conform de verdragen die ook door het Nederlandse parlement zijn geratificeerd – een bevoegdheid van de instellingen in de Gemeenschap die vallen onder de zogenoemde

Euro-WOB. Ik heb gevraagd om dat gebruik terug te dringen, omdat daarvan naar mijn gevoel rijkelijk gebruik wordt gemaakt. Ik weet niet of dit onmiddellijk bij de eerstvolgende vergadering tot een zichtbaar resultaat heeft geleid, maar ik heb dit punt onder de aandacht gebracht. Nogmaals wijs ik erop dat wij met betrekking tot de verdragen geen eigen standpunt kunnen innemen. Dit zijn verdragsverplichtingen zoals die uit het Gemeenschapsrecht voortvloeien ten aanzien van stukken die wij geclassificeerd hebben aangegeven. Zo zijn de verhoudingen vastgelegd. Als de Kamer hierover unaniem is, kunnen wij misschien hierover bij de Conventie een andere bepaling opnemen maar dat is een andere discussie. Voor het overige zijn het verdragsverplichtingen die moeten worden uitgevoerd.

Er is verder gewezen op de vertrouwelijkheid van Europol. Europol is in dat opzicht geen Europese instelling, maar wordt geregeld door een eigen reglement met een eigen statuut. Derhalve kent Europol een eigen regeling omtrent de vertrouwelijkheid. Het gaat daarbij om informatie die ook in Nederland niet onder de Wet openbaarheid van bestuur valt. Doorgaans valt deze onder de justitiële informatie of de Wet politieregisters. De classificatie die gegeven wordt in de regeling voor Europol zal ook in Nederland niet tot openbaarheid leiden. Het hanteren van een ander stelsel van classificaties is niet in strijd met de Euro-WOB en is ook heel logisch vanwege de informatie waarom het gaat, namelijk gewoon justitiële en politie-informatie die in alle gevallen vertrouwelijk is.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Het is mogelijk dat het niet verplicht onder de Euro-WOB valt en dat er een mogelijkheid voor een andere classificatie is, maar de Euro-WOB houdt wel degelijk rekening met het bijzondere gehalte van politie- en justitie-informatie. Ondermijnt de classificatie van Europol de nog niet in werking zijnde Euro-WOB? Moet de Nederlandse regering zich niet op het standpunt stellen dat de classificatie van Europol wel degelijk volgens de regels van Euro-WOB moet worden toegepast?

Minister **Donner**: Het antwoord is neen. De Euro-WOB is al in werking

getreden. Het gaat om een verordening. In Nederland hebben wij voor politie- en justitiële informatie een aparte regeling waarop de WOB niet van toepassing is. Ik wens allerminst dat dit op communautair niveau wel het geval is. Nogmaals, ik vermoed dat alle informatie waarop Europol-bepalingen van toepassing zijn onder de Euro-WOB per definitie vertrouwelijk is en nooit gepubliceerd wordt. Het gaat echter om een nadere gradatie daarbinnen. Het is geen kwestie van ondermijnen, omdat de Euro-WOB eenvoudigweg niet van toepassing is op Europol. Dat is een andere instelling. De heer De Wit gaf een reactie op mijn mededeling, blijkens het verslag van de vorige JBZ-Raad, dat de discussie in het Nederlandse parlement vooralsnog niet tot wijziging van de tekst had geleid. U zult toch met mij eens zijn dat dit een correcte vaststelling is die ik slechts doorgegeven heb. In wezen wordt deze vaststelling bevestigd door de huidige discussie. Ik heb het standpunt ingenomen zoals dat in wezen nu onderschreven wordt: de voorliggende verdragen leiden niet tot een fundamentele afwijking van de bilaterale situatie. Derhalve zag ik niet in tot welke fundamentele punten dat nog aanleiding zou kunnen geven. Straks kom ik te spreken over de vraag van de heer Wolfsen of dit er niet toe had moeten leiden dat de kwestie werd opengebroken. Ik ben het daar niet mee eens, maar ook deze discussie leidt niet tot de conclusie dat wij vanuit Nederland tot een wijziging van de tekst zullen komen. De hier behandelde punten worden, strikt genomen, niet door deze verdragen geregeld. Ook nu is mijn conclusie dat deze discussie niet leidt tot een Nederlands pleidooi voor wijziging van de voorliggende verdragen. Wat dat betreft, blijft mijn opmerking dezelfde.

De heer **De Wit** (SP): Door tijdgebrek heb ik niet kunnen zeggen waarmee ik het verdrag graag aangevuld wil zien. Ik zal daarvan in tweede termijn expliciet melding maken.

De **voorzitter**: U wilt dus een tweede termijn. Dat betekent dat u uw vraag tot dan moet bewaren. Maar u mag kiezen.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Ik heb liever dat u in eerste termijn

meer interrupties toestaat zodat er geen tweede termijn komt.

De **voorzitter**: Dan komt er geen tweede termijn. De heer De Wit kan zijn vraag stellen.

De heer **De Wit** (SP): Ik wil op een aantal punten een wijziging in de tekst van het verdrag aanbrengen als het gaat over de doodstraf, de verplichte weigeringsgrond, de verklaring van de VS met betrekking tot het EVRM en de terugkeergarantie. Ik vind dat aan deze punten aandacht moet worden besteed. De minister kan dus nu nog niet concluderen dat zijn opmerking dezelfde blijft.

Minister **Donner**: Als ik deze onderwerpen hoor, stelt mij dat gerust. De vraag werd gesteld of op een andere wijze over dit soort onderwerpen kan worden gediscussieerd. In alle eerlijkheid wijs ik erop dat het mandaat hier verleden jaar aan de orde is geweest. Al deze punten zijn hier aan de orde geweest. De Kamer drong erop aan dat het verdrag niet verder mag gaan dan het Nederlandse uitleveringsverdrag. Men kan nu zeggen dat alles opengebroken moet worden, maar die discussie had toen gevoerd moeten worden. Eerst zegt men dat het gelijk moet blijven met het Nederlandse uitleveringsverdrag en dat niet mag worden verdergegaan en nu vindt men dat te rap.

De heer **Wolfsen** (PvdA): Verdergaan en beter maken zijn geen synoniemen.

Minister **Donner**: U sprak over openbreken.

De heer **Wolfsen** (PvdA): Ik heb mij aangesloten bij de vorige sprekers die een voorkeur uitspraken voor de terugleveringsgarantie. Ik vraag om dit tijdens de debatten hierover goed te regelen. Op die manier wordt een dergelijk verdrag beter gemaakt en niet opengebroken. Nu gaat het om twee verdragen die complementair zijn.

Minister **Donner**: Omdat de verdragen naast elkaar liggen, kan het ene verdrag het andere niet openbreken en ook niet uitbreiden. De basis blijft een nationaal verdrag. Alle punten zijn, strikt genomen, kwesties van nationaal recht en

ationale verdragen die ook bij een andere formulering van het verdrag niet anders geregeld worden.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): De minister is correct in zijn geschiedschrijving. Indertijd was er een grote minderheid in de Kamer die vond dat het bilaterale verdrag te ver ging. Helaas hadden wij toen onvoldoende steun. De vraag is nu of die minderheid die het bilaterale verdrag al te ver vindt gaan, teruggevonden wordt in het Europees Parlement. Bij grote meerderheid werden daar precies dezelfde bezwaren tegen het Europese verdrag geopperd. Ik vraag de minister of hij, gelet op die meerderheid in het Europees Parlement, bereid is de bezwaren die ook tegen het bilaterale verdrag bestaan vast te laten leggen in het Europese verdrag.

Minister **Donner**: Nee, want dan kom ik weer terug op de verhouding die ook door deze Kamer gewenst is. Het verdrag dat nu tussen de VS en de EG gesloten wordt mag niet in de bilaterale regeling treden. Die kwestie moeten wij bilateraal met de VS bespreken. Daar ligt de basis voor de uitlevering en dat is bepalend voor vragen omtrent de doodstraf, de terugkeerregeling, uitlevering van Nederlanders, enz. Dit alles staat buiten het verdrag dat nu gesloten wordt. Ik wens ook niet dat dit verdrag in dat opzicht binnen de sfeer komt van het Nederlandse uitleveringsverdrag. Dit was geen vaststelling door een substantiële minderheid. De vrees bestaat dat dit door de heer Bush wordt bepaald. Dit verdrag is echter door Europa aangezwengeld na 11 september 2001 vanuit de wenselijkheid om te komen tot een verdergaande regeling en een zekere harmonisatie van de regels tussen de verschillende landen op het punt van de uitlevering. Vervolgens is hier het mandaat aan de orde geweest. Ook is het bij alle terugkoppelingen vanuit de JBZ-Raad hier aan de orde geweest. Deze procedure is door de Staten-Generaal aanvaard in het Verdrag van Amsterdam met betrekking tot het onderhandelen over Europese verdragen. Ik meen dat het Europees Parlement daar een groot voorstander van was. Het verdrag wordt eerst door de Raad gesloten. Vervolgens zal het, in ieder geval voor wat Nederland betreft, ook geratificeerd moeten worden

voor Nederland. Als ten aanzien van de herziening te zijner tijd een verklaring wordt afgelegd, geldt dit evenzo.

Mevrouw **Griffith** (VVD): De minister gaf aan dat de gevoerde onderhandelingen vertrouwelijk waren en dat binnen de EU kort teruggekoppeld is. Wij kunnen over de werkwijze spreken, maar de frustratie is dat de tekst heel kort van tevoren naar de Kamer is gestuurd. Als de bilaterale verdragen naast het andere verdrag een rol spelen, hoe zit het dan met de gelijkwaardigheid? Wat gebeurt er als die twee met elkaar in botsing komen?

De heer **Wolfsen** (PvdA): Er komen straks twee bilaterale verdragen, dat wat wij nu hebben en het verdrag dat straks geratificeerd wordt. Geeft dat verdrag, als het straks in het parlement wordt behandeld, de ruimte om afzonderlijk met de VS te onderhandelen over nuances daarin? De minister knikt. Dat zou winst zijn.

Minister **Donner**: Uiteraard biedt dat geen mogelijkheid voor nuances in het verdrag dat nu tussen de EG en de VS wordt gesloten. Omdat de substantie van onze uitleveringsverhouding wordt bepaald door ons eigen bilaterale verdrag zitten alle nuances die u wilt daarin.

Dan kom ik bij de irritatie over de informatie die kort van tevoren zou zijn verstrekt. Dat gold verleden keer, maar het verdrag ligt er nu al een tijd. Daarom heb ik verleden keer aangegeven dat ik een voorbehoud in de Raad maakte totdat er hier gesproken was over het verdrag. Er is een schriftelijke ronde geweest en nu wordt hierover gesproken. In die zin heb ik geprobeerd, de mogelijkheden voor de Kamer zo open mogelijk te houden. Door het proces binnen de Gemeenschap en de Raden, inclusief de vertaling van stukken, worden de termijnen kort. Maar ik blijf erbij: het mandaat is duidelijk aan de orde geweest. Bij de terugkoppeling kwam dit punt op de agenda en was het aan de orde. Over dit soort verdragen wordt echter vertrouwelijk onderhandeld, ook nationaal.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Als de Kamer scherpere waarborgen wil voor de uitlevering aan de VS, moet zij de minister dwingen het bilaterale verdrag open te breken.

Minister **Donner**: Ik kom nu bij het punt dat de Kamer algemeen bezighoudt. Ik wijs erop dat wij voor 12 juni een algemeen overleg gepland hadden over de bilaterale uitleveringsverdragen. Dat overleg is verdaagd omdat op dat moment de regeringsverklaring zal worden afgelegd. Ik wil graag met de Kamer over deze kwestie spreken. Dan zullen bijna alle vragen die nu gesteld zijn aan de orde komen. Door dit verdrag, en zo is het ook in de stukken aangegeven, wordt een zekere uniformiteit aangebracht voor met name lidstaten die geen of veel oudere verdragen hebben. Men merkte op dat dit verdrag 20 jaar oud is, maar toch is het een van de meest recente verdragen op dit terrein. Een verdragsrechtelijke basis maak je met een zekere ruimte. Daarbinnen is er plaats voor ontwikkelingen. Binnen het te voeren algemeen overleg over de nationale bilaterale verhouding zal het duidelijk worden dat voor een aantal punten waarover de nationale rechter nu ook vragen stelt aandacht moet worden gevraagd. Wij kunnen echter voor het overige nog een tijd voort met de verdragen. De door u genoemde punten zijn niet primair een kwestie van het bilaterale verdrag. Ze zijn een kwestie van de nationale uitleveringswet. Daar zitten primair de waarborgen in ten aanzien van de doodstraf. Er wordt niet uitgeleverd als er een doodstraf bestaat, tenzij er een waarborg is dat die niet wordt uitgevoerd. Verder zit daar nog een aantal andere waarborgen in. Als het bilaterale verdrag om de een of andere reden zou wegvallen, treedt het verdrag met de VS daar niet voor in de plaats. Er is dan geen enkele basis meer voor uitlevering. Daarom moet dit verdrag in deze opzet altijd worden aangevuld door een bilateraal verdrag dat de rechtsbasis regelt voor de nationale uitlevering.

De heer **De Wit** (SP): Dat snap ik niet. De EU onderhandelt nu met de VS. Nederland verkeert in een uitzonderingspositie met een tamelijk recent bilateraal verdrag. Er zijn landen die geen speciaal bilateraal verdrag met de EU hebben. Ik sprak over artikel 4 dat gaat over de uitlevering en strafbare feiten. Voor de landen die geen bilateraal verdrag hebben, geldt artikel 4 nu al. Ik snap niet dat de minister zegt dat er niets meer is als het bilaterale verdrag tussen Nederland en de VS wegvalt.

Naar mijn idee geldt dan artikel 4. Dat staat namelijk niet voor niets in het verdrag. Wat is de reactie van de minister hierop?

De heer **Wolfsen** (PvdA): Ik denk dat de minister theoretisch gelijk heeft met zijn opmerking dat er niets meer is als het bilaterale verdrag wegvalt. Voor de landen die nog geen verdrag hebben, is dit gewoon een uitleveringsverdrag.

Minister **Donner**: Misschien kunnen wij hierover een andere keer uitvoerig spreken. Als iets in het recht theoretisch juist is, is dat meestal juridisch ook juist. Dat is de eigen aard van de rechtswetenschap. Artikel 4 is niet op ons van toepassing, vanwege artikel 3, onder a. Als het bilaterale verdrag wegvalt, is dan ook niet voldaan aan de eis van artikel 3a. Sommige landen leveren uit, omdat zij dat volgens de eigen grondwet kunnen doen op basis van de enkele nationale wet. Dat kan Nederland niet. Nederland levert uit op basis van bilaterale verdragen. Derhalve: als het bilaterale verdrag wegvalt wordt er niet meer uitgeleverd door de Nederlandse rechter, ook niet met dit verdrag dat daarnaast staat. Daarom is in de eerdere brief aangegeven dat dit verdrag maar op een aantal punten een zekere wijziging brengt in de beoordeling. De doodstraf is primair in het nationale recht geregeld. Dit verdrag geeft alleen maar aan dat wij scherpere eisen mogen stellen dan in het bilaterale verdrag wordt geëist. Het bilaterale verdrag is ruimer bij uitlevering in de gevallen waar eventueel de doodstraf op staat dan het voorliggende verdrag.

Mevrouw **Van der Laan** (D66): De redenering van de minister klopt tot het punt waarbij hij opmerkt dat in de Nederlandse Grondwet staat dat alleen kan worden uitgeleverd op basis van een bilateraal verdrag. Volgens mij staat in de Grondwet dat alleen kan worden uitgeleverd op basis van een verdragsbepaling. Deze hoeft echter niet bilateraal te zijn. Je hebt dan inderdaad een verdragsbepaling en dat is precies die bepaling uit dit verdrag. Als het bilaterale verdrag wegvalt, treedt artikel 4 in werking en daarin staat "tot uitlevering kunnen leiden feiten...". Je hebt dan een verdragsbepaling die tot uitlevering kan leiden. Op basis van de Nederlandse Grondwet

kan de Nederlandse regering, Nederlandse staatsburgers uitleveren.

De heer **Wolfsen** (PvdA): Volgens mij maakt de minister het onschuldiger dan het is. Stel, dat dit verdrag getekend wordt en dat de Amerikanen bij de ratificering daarvan het bilaterale verdrag opzeggen en het verdrag dat met de EU wordt gesloten volledig op Nederland van toepassing laten zijn. Dat is theoretisch mogelijk, dus kan het ook in werkelijkheid.

Minister **Donner**: Artikel 3 onder a bepaalt dat artikel 4 wordt toegepast in plaats van bilaterale verdragsbepalingen die uitlevering uitsluitend voor bepaalde op een lijst opgenomen strafbare feiten toestaat. Als er geen bilateraal verdrag is, is er geen bepaling die uitsluitend voor bepaalde op een lijst opgenomen strafbare feiten toestaat en is artikel 4 niet van toepassing. Zo zit het juridisch in elkaar.

Mevrouw **Van der Laan** (D66): De interpretatie van artikel 3 is: voor het geval er bilaterale uitleveringsverdragen zijn. Ik kom echter terug op mijn opmerking van verleden maand. Als de minister, een groot jurist, en ik – een meer bescheiden jurist – het al niet eens kunnen worden over dit punt en vele andere, kom ik terug op mijn eis. Als al deze zaken en interpretaties van de minister in het notaoverleg tussen de VS en de EU vastgelegd kunnen worden, zijn mijn twijfels weggenomen. Zo niet, dan is het het woord van de ene tegenover dat van de andere jurist en de minister kan mij, wat dat betreft, niet overtuigen.

Minister **Donner**: Nogmaals, de tekst van het verdrag en niet de toelichting is bepalend. Ik weet niet hoe ik het u moet uitleggen, maar de tekst is vrij duidelijk. Het verdrag treedt in plaats van verdragsbepalingen. Als er geen verdrag is, is er geen bepaling. Daar kunnen wij eindeloos over doorpraten, maar dat soort zaken zal niet in een nota worden vastgelegd. In tal van lidstaten wordt dit soort discussies gevoerd. Je kunt boekwerken gaan schrijven en daar worden juristen rijk van, maar ambtenaren niet. Zoals aangegeven, zal bij een verklaring die wordt overgelegd, worden aangegeven welke bepalingen

wel en niet van toepassing zijn. Op dat punt vindt een precisering plaats. De heer Van Haersma Buma stelde een vraag over het conflict tussen de partners. In die zin zijn er geen conflicten. Omdat de rechtsbasis voor uitlevering geregeld wordt in het nationale verdrag zal in dat geval dat verdrag voorgaan als er een conflict is. Wij hebben getracht uit te leggen dat de punten die ogenschijnlijk tot een conflict kunnen leiden dat niet doen.

De toepassing van het geheel is geen eenvoudige materie, maar deze materie is wel dagelijks aan de orde in de rechtspraak. Om deze reden proberen wij ook voor de rechter tot een zekere centralisatie te komen. De uitlevering blijft een kwestie van nationale gerechten, maar men heeft dagelijks met de praktijk te maken die wordt beheerst door de afzonderlijke verdragen. Dit wordt niet vereenvoudigd door een harmonisatie na te streven met dit verdrag. Dan krijg je een verdrag dat de uitlevering regelt bij dit verdrag en ik beluister ook hier dat dit niet gewenst wordt.

De heer **Wolfsen** vroeg waarom het verdrag niet gebruikt wordt om bepaalde verdragen open te breken. Voor andere landen is dit al een vergaand openbreken. Uw vragen horen eerder plaats in het kader van onze bilaterale verhoudingen dan in dit verband. Op basis van het mandaat dat indertijd gegeven is, was er geen aanleiding om de verdragen anders in te richten. Er is een vraag gesteld over de samenloop van verzoeken van de VS en het Internationaal Strafhof. In de schriftelijke antwoorden is hierop uitvoerig ingegaan. Het statuut van het Internationaal Strafhof schrijft geen zekere voorrang voor. Dat is logisch, omdat zich een oneindig aantal verschillende situaties kan voordoen. Nogmaals, het beginsel van het Strafhof is – zo mogelijk – het nationale recht. Derhalve zou het onjuist zijn om in deze complexiteit op voorhand te stellen dat in alle gevallen eerst het Strafhof aan de orde is. Deze kwestie moeten wij bespreken voor onze nationale relatie, maar niet voor de relatie die nu aan de orde is. Dit verdrag geeft alleen maar aan dat men kan kiezen. Wat wij nationaal doen, is primair een kwestie van onze nationale invulling.

Mevrouw **Van der Laan** (D66): Ik begrijp het formele antwoord van de minister en ik heb daar al een voorschot op genomen door hem te vragen om niet het formele antwoord te herhalen, maar een politiek-diplomatiek signaal te geven waaruit blijkt dat Nederland niet erop uit is om het Strafhof te ondermijnen. De Amerikanen zijn daar wel op uit en wij weten dat omdat ze allerlei bilaterale verdragen sluiten. Ik vraag aan de minister een politiek commitment waaruit blijkt dat het Strafhof niet wordt ondermijnd door een Amerikaanse aanvraag.

De heer **Wolfsen** (PvdA): De minister heeft er op zichzelf gelijk in dat het Strafhof dat niet wil. Waarom nemen wij echter niet op dat het Strafhof voorgaat, indien zowel het Strafhof als de VS iemand willen berechten?

Minister **Donner**: Ik dacht dat wij voldoende politieke signalen hebben afgegeven dat wij het Strafhof niet willen uithollen. Dat is ook in dit kader gedaan. Ik heb alleen aangegeven dat ik het, gegeven de verscheidenheid aan problemen die hieronder kunnen vallen, niet wenselijk acht om een dergelijke verklaring op voorhand af te geven. Natuurlijk willen wij het Internationaal Strafhof zo goed mogelijk op de kaart zetten, maar het is niet verstandig om op voorhand blanco een keuze te doen in de eindeloze variëteit van situaties die kunnen voorkomen. Dat is het enige motief. Die discussie behoort echter niet in het kader van de JBZ-Raad gevoerd te worden, maar in het kader van de bilaterale verhoudingen. Ik ben net al ingegaan op de herziening. Daarvoor geldt de gewone procedure. Als wij er behoefte aan hebben, kunnen wij de herziening te zijner tijd ook ratificeren. Dat vloeit voort uit de aard van de verdragen. In antwoord op de vraag welke tekst op dit moment geldig is, kan ik zeggen dat dat de tekst is, zoals de Kamer die op 2 mei heeft gekregen. Als tijdens de vergadering van overmorgen blijkt dat er in het licht van opmerkingen op enkele mineure punten nog wijzigingen moeten worden aangebracht, dan zal dat meer een kwestie van redactie en techniek zijn dan van verandering van het Verdrag. Het ligt ook in de aard van de procedure dat de Kamer een

voldragen tekst krijgt. De onderhandelingen zijn namelijk vertrouwelijk. Ik kom op de vragen over het rechtshulpverdrag. Ik weet niet hoeveel Amerikaanse ambtenaren op dit moment actief zijn in Nederland. Ik zou dat kunnen nagaan, maar dat staat los van dit verdrag. Dit valt primair onder onze bilaterale verhouding met de VS en onze gemeenschappelijke opsporing. Ik weet ook niet of er een uniform overzicht van bestaat, want een deel van die ambtenaren treedt op in het kader van douanesamenwerking en een deel in het kader van politie-samenwerking. Dit soort gezamenlijk optreden bestaat ook in het kader van luchtvaartonderzoek, maar ik weet niet of dat op dit moment plaatsvindt. Het zijn evenwel figuren die al heel breed gangbaar zijn. In het kader van rechtshulp is er natuurlijk iets bijzonders aan de hand. In het onderhavige verdrag en in de uitvoeringswet inzake de rechtshulpovereenkomst is echter, met waarborgen omkleed, geregeld dat de buitenlandse ambtenaar die hier optreedt, optreedt onder verantwoordelijkheid van het Nederlandse openbaar ministerie. Hij heeft geen bevoegdheden en loopt alleen maar mee met de Nederlandse ambtenaar. De Nederlandse ambtenaar heeft de bevoegdheden. Omgekeerd blijft een Nederlandse ambtenaar die in de VS optreedt, onder instructies van de Nederlandse autoriteiten staan. Hij kan door de Amerikaanse autoriteiten niet gedwongen worden tot zaken waartoe hij naar onze mening niet bevoegd zou moeten zijn. De controle hierop en de procedures hiervoor zijn net uitvoerig door de Kamer vastgesteld in de uitvoeringswet inzake de rechtshulpovereenkomst. Het antwoord op de vragen hierover ligt dus onder andere besloten in die wet.

Mevrouw **Van der Laan** (D66): U deelt dus niet mijn zorg dat wij, als een DEA-officer bij de Amerikaanse ambassade zich gaat bezighouden met criminele infiltratie, daar niets tegen kunnen ondernemen omdat hij diplomatieke bescherming geniet?

Minister **Donner**: Daar hebben wij het niet over. DEA-officers komen alleen in romannetjes voor. In werkelijkheid gebeurt het onder strikte controle van het Nederlandse openbaar ministerie. Ik heb de

Kamer er net over ingelicht dat zij hier eventueel bij betrokken kan zijn. Het is dus geregeld. In de tijd van de Koude oorlog hadden wij hier soms weleens buitenlandse ambtenaren die iets deden waar wij geen controle op hadden. Ik sluit niet dat het nog weleens voorkomt. Als dat aan het licht komt, betekent dat evenwel een dusdanige verstoring van de diplomatieke relaties met een land dat dit niet schering en inslag is.

De heer **Wolfsen** (PvdA): Voordat de heer Van Traa zijn enquête hield, gebeurden er ook dingen waarvan wij dachten dat die alleen in romannetjes gebeurden. Die gebeurden echter ook in het echt. Een en ander werd dan getoetst door een rechter. Als datgene waarvan u denkt dat het alleen in romannetjes gebeurt, wel plaatsvindt, wie toetst dat dan?

Minister **Donner**: Als dat gebeurt, is er vermoedelijk sprake van een inbreuk op het Nederlandse strafrecht.

De heer **Wolfsen** (PvdA): Maar niemand ziet dat.

Minister **Donner**: Dat is het probleem met illegaliteit. Zolang je het niet ziet, kun je het ook niet toetsen.

De heer **Wolfsen** (PvdA): Mensen die naar Amerika gaan, worden in Amerika berecht.

Minister **Donner**: Ik heb dan op een gegeven moment een uitleveringsverzoek ten aanzien van mensen die hier zijn. Anders vinden hier namelijk geen opsporingshandelingen plaats. Op dat moment blijkt waar de informatie vandaan komt, want dan moet die informatie overgelegd worden. Ik ben niet zo wereldvreemd dat ik uitsluit dat dit zich voordoet, maar het is geen normale praktijk tussen landen. De vraag wie dat toetst is dezelfde als de vraag wie toetst wat zich aan onze waarneming onttrekt.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Ik denk dat de heer Bovenkerk heel gevlijd is dat u zijn werk als een romannetje beschouwt, want hij is degene die beschreven heeft dat de activiteiten van DEA-officers in Nederland vaak de toets der kritiek

niet kunnen doorstaan. Ik ben het volstrekt met u eens dat hun werkzaamheden alleen inzichtelijk en door het openbaar ministerie gecontroleerd moeten kunnen plaatsvinden. Het lijkt mij evenwel dat u daarom een volledig overzicht moet kunnen geven van de aantallen DEA-officers in Nederland en de aard van hun activiteiten.

Minister **Donner**: Zo nodig kan ik dat doen, maar ik kan die gegevens niet onmiddellijk uit mijn mouw schudden.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Ik wil graag dat die gegevens openbaar in handen van de Kamer worden gelegd. Het behoeft niet te gaan om lopende zaken, want ik zie in dat dit op problemen kan stuiten. Wij zouden echter wel de gegevens over bijvoorbeeld het vorige jaar kunnen krijgen van afgesloten onderzoeken. Dat is ook noodzakelijk voor waarheidsvindingen en controle door de Kamer. Ik denk dat de minister hier blij mee moet zijn, omdat de verhoudingen met de VS daardoor verder verhelderd kunnen worden en het vertrouwen van het parlement hierdoor kan toenemen.

De **voorzitter**: Het woord is aan de minister. Ik vraag overigens de aandacht van de leden voor het feit dat ook de vragen over de andere agendapunten nog beantwoord moeten worden en dat de klok gewoon doorloopt.

Minister **Donner**: Spoedshalve stel ik dan voor om dit te bespreken in het kader van onze bilaterale verhoudingen en niet nu in het kader van de JBZ-Raad.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Het was een vrij een eenvoudige vraag waar ik graag een eenvoudig antwoord op wil hebben. Bent u bereid om die gegevens in het openbaar aan de Kamer te overhandigen?

Minister **Donner**: Daar geef ik geen antwoord op, want die informatie is vermoedelijk vertrouwelijk en die kan ik dus niet in het openbaar geven. Ik zal eerst toetsen of die informatie in het openbaar of op andere wijze gegeven kan worden. Ik kom op de vraag over de resolutie die in het Europees Parlement is aangenomen. Als die resolutie door

het Nederlandse parlement vertaald zou worden in een motie, dan moet ik vermoedelijk concluderen dat die motie overbodig is. De punten die in dit verband genoemd zijn, zijn namelijk in hoge mate geregeld in het bilaterale verdrag. Die moeten ook daarin geregeld worden en niet in het aanvullende verdrag, omdat het verdrag dan zou gaan afwijken van het mandaat dat ook in deze Kamer is goedgekeurd. Het is niet de bedoeling dat een en ander drastisch gaat ingrijpen in de bilaterale verhoudingen.

Mevrouw **Van der Laan** (D66): Die redenering klopt niet. Het is van tweeën een: of de motie is overbodig omdat alles al geregeld is, of de motie is niet overbodig. Als het eerste het geval is, kan de regering de motie overnemen. In het tweede geval is het goed als wij de motie aannemen, omdat zij dan werkt als aanvulling op de afspraken die zijn gemaakt.

Minister **Donner**: U voert een resolutie op. Op grond van de aanwijzingen die u hebt gegeven omtrent de inhoud van de resolutie, concludeer ik op voorhand dat, mocht dit in het Nederlandse parlement neergelegd worden in een motie, die motie vermoedelijk overbodig is omdat zij aansluit bij datgene wat wij al geregeld hebben, en de waarborgen die er al zijn.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Als die motie verder gaat en daarmee het bilaterale verdrag doorkruist, dan neem ik aan dat u de aanneming ervan ten stelligste zult ontraden. U baseert zich daarbij evenwel op een mandaat dat u van de vorige Kamer hebt gekregen. Dat kan natuurlijk veranderen.

Minister **Donner**: Er lopen twee dingen door elkaar. Het ene is het mandaat dat ik heb voor dit verdrag tussen de EU en de VS. Daarin is een aantal punten niet geregeld, zoals ten aanzien van de doodstraf, omdat wij die, conform het mandaat dat gegeven is, bilateraal wilden regelen. Je kunt dus niet aan het eind van de rit het mandaat gaan veranderen en het weer anders gaan doen. Op die basis kun je niet onderhandelen. Daaruit blijkt overigens wel dat de controle door de Kamer op dit verdrag op ieder moment heeft gefunctioneerd.

Mevrouw Van der Laan heeft nog een vraag gesteld over de openbaarheid van het besluit inzake de salarisbetaling bij Europol. Het besluit dat voorligt, is een concept. In die fase is het nog niet openbaar. Wanneer het vastgesteld is als regeling van de salarissen, wordt het openbaar gemaakt. Zo gaat het ook met mandaten van het Nederlandse kabinet voor onderhandelingen over de salarissen van ambtenaren. Die worden ook niet op voorhand uitgegeven.

Ik kom op de vraag over het verdrag tussen Nederland en Duitsland over grensoverschrijdende samenwerking. Begin dit jaar heeft Nederland een concepttekst voor een verdrag gezonden. Op dit moment wordt daar nog ambtelijk over overlegd. Het gaat daarbij om samenwerking in kleinere kring tussen de Benelux, Duitsland en Frankrijk. Inmiddels zijn daar de conclusies van de G8 tussendoor gekomen die plotseling ook in hoge mate het terrein betreden van strafrechtelijke samenwerking. Zoals bekend, behoort Nederland niet tot de G8, maar Frankrijk en Duitsland wel. Daardoor is de situatie evenwel anders geworden. Als daar meer over te zeggen valt, zal ik daar gaarne informatie over geven. Op dit moment is er echter nog niets bekend.

Het SIS is een systeem dat in de Schengen-verdragen is geregeld en met allerlei waarborgen is omkleed. Ik zie dat mevrouw Halsema betwijfelt of die waarborgen voldoende zijn, maar er zijn in ieder geval waarborgen opgenomen in die verdragen en in de uitvoeringswet inzake het SIS. SIS II is niets meer dan een technische modificatie van het huidige SIS, omdat dit verouderd is en te weinig capaciteit heeft. Het was beoogd voor tien staten en moet nu potentieel voor veel meer staten gebruikt worden. Daarom vindt er een aanbesteding plaats voor een nieuw systeem. In het kader van SIS II is tegelijkertijd bekeken of de huidige functies en de toegang nog actueel zijn. Momenteel worden er op dit punt initiatieven ontwikkeld. Deze zullen binnenkort worden voorgelegd aan de Raad, zodat de toegang van Europol en Eurojust tot het SIS ook geregeld wordt. Op dat moment zal in de Kamer in het kader van de JBZ-Raad ook een discussie plaatsvinden over het SIS.

Ten aanzien van het ontwerp-kaderbesluit inzake confiscatie is de Nederlandse inzet erop gericht dat de ontnemingsbeslissingen die thans op basis van het bestaande recht kunnen worden opgelegd, in een andere lidstaat kunnen worden uitgevoerd. Nederland is op zichzelf voor een verruimde bevoegdheid, maar dan wel op voorwaarde van dubbele strafbaarheid. Hier herneemt zich de discussie die wij al gehad hebben over de uitvoering van geldelijke sancties. Het is evenwel een eerste discussie op dat punt. Tot slot kom ik op de vraag over het aantal A-punten dat vertrouwelijk en niet openbaar is. Als je de aanvullende agenda erbij neemt, zie je dat dit maar voor zes van de twaalf geldt. Dat leidt dus hooguit tot een technische correctie.

Minister **Verdonk**: Voorzitter. De heer Van Haersma Buma heeft gevraagd of er gemeenschappelijke operationele eenheden zijn. Op dit moment wordt gewerkt aan operationele samenwerking tussen de lidstaten. Er is nog geen sprake van een EU-grenswacht noch van Europese financiering van nationale verantwoordelijkheden en overdracht van bevoegdheden. De verantwoordelijkheden en bevoegdheden liggen bij de lidstaten waarbinnen wordt geopereerd. Wel verwacht ik dat er in Brussel een voorstel ligt voor een common unit om een en ander te gaan coördineren.

De heer Van Haersma Buma, de heer Wolfsen en mevrouw Halsema hebben gevraagd naar de bescherming in de regio. Uit de brief die de ministers van Buitenlandse Zaken en voor Ontwikkelingssamenwerking en ik vorige week hebben gestuurd, valt af te leiden dat wij conform het Hoofdpijnenakkoord positief staan tegenover initiatieven ter versterking van bescherming in de regio. Dat dit veel voeten in aarde heeft, staat buiten kijf. De wil die nu te bespeuren valt tot samenwerking op dit gebied, zowel van de UNHCR als van landen van de EU, is daarom toe te juichen. Nederland doet ook actief mee aan de gedachteontwikkeling op dit punt. Uit de brief blijkt verder dat wij wat genuanceerder staan tegenover de plannen van Blair om asielverzoeken aan de randen van de Unie te behandelen. Wij willen verdergaan met het uitwerken van de plannen op de manier die ik net schetste. Wij denken dat er duidelijk

winst te boeken is met het gezamenlijk treffen van allerlei praktische regelingen. Vanwege de redenen die wij in de brief uiteengezet hebben, ben ik wel van mening dat dergelijke centra binnen de Unie geplaatst moeten worden. Ook is het voor mij nog de vraag hoe wij de zaken in afwachting van een gemeenschappelijk asielbeleid van de Unie procedureel moeten regelen.

De heer Wolfsen en mevrouw Halsema hebben een vraag gesteld over een artikel van de heer Veenkamp. De heer Veenkamp is directeur Algemene justitiële strategie. Hij heeft zijn sabbatical doorgebracht bij de Engelse denktank Demos. Hij heeft daar meegewerkt aan een pamflet over nieuwe benaderingen op de lange termijn – er wordt gesproken over 50 jaar – ter oplossing van de asiel- en migratieproblematiek. De enige relatie tussen het Demos-stuk, het plan van Blair en de brief over de bescherming in de regio is dat nagedacht wordt over innovatieve oplossingen voor de asiel- c.q. de migratieproblematiek. Het nadenken over innovatieve oplossingen steun ik uiteraard.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Ik wil de minister de kans geven om enigszins te landen in de Kamer, maar ik wil haar toch een vraag stellen. Het gebruiken van een sabbatical voor het ontwikkelen van innovatieve gedachten zou ik ook niet willen ontmoedigen. Als ik het goed begrijp, is de innovatie van de heer Veenkamp echter niet het standpunt van de Nederlandse regering.

Minister **Verdonk**: Dat hebt u heel goed begrepen. Ik heb de brief van VluchtelingenWerk, waarover de heer Wolfsen en mevrouw Halsema hebben gesproken, met veel interesse gelezen. Ik waardeer de positief-kritische houding die daaruit spreekt. Op korte termijn zal ik de VluchtelingenWerk Nederland uitnodigen voor een gesprek.

Mevrouw Griffith heeft gevraagd wanneer de separate richtlijn betreffende de status van langdurig ingezeten onderdanen van derde landen verwacht kan worden. Toen Nederland instemde met de separate richtlijn, heeft het de Commissie verzocht om het voorstel ter zake op zo kort mogelijke termijn op te

stellen. Daarbij heeft Nederland aangegeven, het voorstel voor de separate richtlijn voor het eind van het jaar te verwachten. Mevrouw Griffith en mevrouw Halsema hebben gevraagd naar de Nederlandse inzet ten aanzien van de richtlijn betreffende minimum-normen voor de erkenning en de status van vluchtelingen. De inzet van Nederland is erop gericht dat vluchtelingen en personen aan wie subsidiaire bescherming is verleend, zo veel mogelijk gelijke rechten en voorzieningen krijgen. Verder dient er een duidelijk onderscheid te zijn in het niveau van rechten en voorzieningen die aan asielzoekers in procedure enerzijds en vluchtelingen en houders van subsidiaire bescherming anderzijds worden verleend. Voor de laatste categorie is immers vastgesteld dat zij bescherming nodig hebben, in ons land mogen blijven en een leven mogen opbouwen. Rechten, voorzieningen en integratie horen daar uiteraard bij.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Ik wil hier een vraag over stellen, ook al kan die misschien pas een volgende keer beantwoord worden. Volgens mij is het kenmerk van de Nederlandse Vreemdelingenwet dat er geen onderscheid meer wordt gemaakt tussen klassieke vluchtelingen en degenen die subsidiaire bescherming kennen. Het lijkt mij dat de Vreemdelingenwet via een omweg ter discussie komt te staan door die richtlijn. Schijnbaar wordt een van de kernpunten van de Vreemdelingenwet in Europa minder serieus genomen, omdat rechten en plichten aan de graad van de benodigde bescherming worden verbonden. Ik wil dan ook weten of het waar is dat de Nederlandse Vreemdelingenwet daarmee kwetsbaar wordt.

Minister **Verdonk**: Dat is precies het discussiepunt. Wij gaan natuurlijk uit van onze Vreemdelingenwet. Dat andere lidstaten anders over dat onderscheid denken, is bekend. Uitgangspunt voor ons is echter de Vreemdelingenwet, zoals wij die hebben.

Mevrouw Halsema heeft opgemerkt dat de instroom eigenlijk een non-probleem is. In Engeland wordt de instroom wel degelijk als een probleem ervaren. Daar is de instroom op dit moment 11.000 asielzoekers per jaar. De instroom in

Europa in het algemeen is redelijk stabiel. In Nederland en een paar andere landen is de instroom omlaaggegaan, maar in Engeland is die daarentegen fors omhooggegaan. Over de hele linie is er dus geen sprake van een non-probleem of oplossing daarvan.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Ik zeg ook niet dat de instroom een non-probleem is. Daarover kun je twisten. Toelating is ook geen beleidsprobleem, maar terugkeer is dat wel. Mensen worden vrij effectief geselecteerd, maar mensen die afgewezen worden, kunnen niet teruggestuurd worden. Dat is het grootste probleem, maar daarvoor biedt opvang in de regio geen oplossing.

Minister **Verdonk**: Ja.

Tot slot merk ik op dat ik zojuist heb vernomen dat de Eerste Kamer akkoord gaat met de richtlijn voor gezinshereniging, mits ik bereid ben om, voorafgaand aan de JBZ-Raad, een verklaring af te leggen waarin ik aangeef dat artikel 8 EVRM de ondergrens is bij de interpretatie van de artikelen in de richtlijn. Ik ben uiteraard gaarne bereid om deze verklaring af te leggen, niet alleen om tegemoet te komen aan de wens van de Eerste Kamer, maar ook omdat artikel 8 EVRM daadwerkelijk moet functioneren als ondergrens. Ik vind het goed om dat nog eens te onderstrepen. Ik neem aan dat deze Kamer zich daarin kan vinden.

De **voorzitter**: Ik dank u voor uw antwoorden en voor het feit dat u mij hebt bespaard om hier zelf verslag te doen van de besluitvorming van de Eerste Kamer. Minister Donner heeft mij laten weten dat hij een vraag nog niet heeft beantwoord en dat hij dat nu graag wil doen.

Minister **Donner**: Er is een aantal vragen gesteld over het verstrekken van informatie over mensen die naar de VS willen reizen. Ik heb hierover gisteren een brief aan de Kamer gestuurd met de meest recente informatie. Daarin staat ook het joint statement. In die brief heb ik met name gewezen op punt 5 waarin uitdrukkelijk door de VS wordt verklaard dat zij de uitgangspunten van de richtlijn inzake gegevensbescherming zullen toepassen op gegevens die verstrekt worden

vanuit Europa, en ook op vertrouwelijke informatie. Het is een onderwerp waar nog verder over gesproken zal worden. Het enige wat ik op dit moment heb, is die verklaring. Waarborgen, zoals die hier gevraagd zijn, worden onder meer genoemd onder punt 5.

De **voorzitter**: Ik wil de leden de gelegenheid geven om nog even kort in te gaan op prangende vragen die nog niet beantwoord zijn. Daarna komen wij tot de technische afronding van dit overleg die noodzakelijk is voor de voorbereiding van de ministers op de komende JBZ-Raad.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Ik loop nog kort een paar dingen langs. De minister heeft gesuggered dat er wellicht in de Conventie iets geregeld kan worden voor de openbaarheid. Dat lijkt mij echter laat, om het maar zo te zeggen. Daarom wijs ik op het Nederlandse voorzitterschap vanaf 1 januari 2004. Ik zie dat de minister dat niet wil, maar er moet toch gezocht worden naar iets in die trant. Ik blijf dit dus een punt vinden. Ik snap dat het zo moet bij verdragen, maar ik vind het moeilijk om voortdurend in dat kamertje beneden als een soort crimineel de stukken te moeten lezen.

Als ik het goed begrepen heb, was er sprake van een misverstand, in die zin dat de Kamer de indruk had dat er een nieuw verdrag is naast of in plaats van het bilaterale rechtshulpverzoek. Uit de woorden van de minister heb ik opgemaakt dat het meer een soort kaderverdrag is voor lidstaten die een bilateraal verdrag hebben. Die bilaterale verdragen moeten daaraan voldoen. Aangezien ons verdrag daar al aan voldoet, denk ik dat wij niet meer zoveel te maken hebben met dat Europese verdrag. Heb ik dat goed begrepen?

De heer **Wolfsen** (PvdA): Aangezien de technische mogelijkheden fors worden uitgebreid, lijkt het mij wenselijk om te bekijken wat wij met SIS II willen bereiken. Misschien wil de minister hier eens over nadenken en ons daar dan een nota over sturen. Verder wil ik weten of ik het goed begrepen heb dat de minister in het overleg dat vanwege bekende redenen uitgesteld is, tevens wil bekijken of het bilaterale verdrag nog

actueel is. Dat stond in eerste instantie niet op de agenda, maar ik zou het toejuichen om in dat overleg van gedachten te wisselen over de waarborgen die ik genoemd heb, en de actualiteit van de lopende bilaterale verdragen.

Ik heb een paar korte opmerkingen gemaakt over de verschillende agendapunten. Mogen wij nog schriftelijk reageren op de punten B4 en B5 of is dat ongebruikelijk?

De **voorzitter**: Volgens mij staat de tijd het niet toe. Het enige wat u nog kunt doen, is een en ander plenair aan de orde stellen.

De heer **De Wit** (SP): Ik heb het EVRM aan de orde gesteld. Nederland is daaraan gebonden, de VS niet. Nu wij het over aanpassingen van het Verdrag hebben, wil ik weten of het mogelijk is om daarin op te nemen dat de VS verklaren dat zij de inhoud van het EVRM zullen naleven. Verder wil ik weten of het niet verstandig is om, als het bilaterale verdrag zo belangrijk is, in het EU-verdrag een verwijzing op te nemen naar ons bilaterale verdrag.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): De minister en een aantal fracties beoordelen de rechtvaardigheid van het bilaterale verdrag betreffende de strafrechtelijke samenwerking tussen Nederland of de Europese Unie en de Verenigde Staten verschillend. Er is niet alleen verschil van mening tussen Kamer en minister, maar deze controverse speelt ook in de rechtswetenschap. Ik heb gevraagd of de minister bereid zou zijn het bilaterale verdrag te laten evalueren. Ik herhaal dat verzoek en ik kondig aan dat ik mij het recht voorbehoud om over dit punt en over de overname van de EP-aanbeveling of EP-resolutie een VAO aan te vragen.

Mevrouw **Van der Laan** (D66): Bij dat laatste sluit ik mij aan. Ik neem aan dat de minister het prettig vindt als de D66-fractie kan instemmen met ratificatie. Ik ben er alleen niet van overtuigd dat de redenering van de minister klopt dat er in zo'n geval, gezien de Nederlandse Grondwet, geen uitleveringsbasis meer bestaat. Mocht de minister mij nog schriftelijk kunnen overtuigen, zou dat prettig zijn, maar anders zal ik wachten tot het verdrag er is.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): In

eerste termijn heeft mevrouw Van der Laan haar instemming met het EU-verdrag afhankelijk gesteld van allerlei neergeschreven waarborgen. Nu lijkt zij haar instemming afhankelijk te stellen van de mogelijkheid van herziening van het verdrag. Geldt haar standvastigheid in eerste termijn ook nog in tweede termijn?

Mevrouw **Van der Laan** (D66): Dit gaat niet over de herziening, maar over de algemene toepasbaarheid en alle algemene punten die zijn vastgelegd. Ik blijf standvastig, maar ik wil graag dat de minister mij overtuigt.

Minister **Donner**: Ik noemde de Conventie omdat men namelijk wil dat wij zelf bepalen wat openbaar is en wat niet. Een verandering vereist omkering van de rechtsorde binnen de Gemeenschap en het is wat laat om dat nu nog aan de orde te stellen. Daarom biedt het Nederlandse voorzitterschap ook geen soelaas, want ook als voorzitter kunnen wij de rechtsorde binnen de Gemeenschap niet veranderen. Ik zal uiteraard blijven hameren – dat kan ik de Kamer ook toezeggen – op restrictief gebruik van de classificatie. Ik kom nu te spreken over de verdragen, met name de verwijzing naar het bilaterale verdrag. Die verwijzing zit natuurlijk besloten in de verklaring die wij afleggen ten aanzien van welke bepalingen wel en welke bepalingen niet voor ons van belang zijn. In deze verklaring wordt verwezen naar ons eigen bilaterale verdrag en daar zijn ook de Amerikanen aan gebonden.

Mevrouw **Van der Laan** (D66): Wanneer krijgen wij die verklaring?

Minister **Donner**: Tegen de tijd dat het aan de orde is, ben ik gaarne bereid die verklaring over te leggen aan de Kamer. Ik ben bovendien bereid om nogmaals uit te schrijven wat de gevolgen zijn als het bilaterale verdrag wegvalt en waarom. Ik hoop op die manier ook mevrouw Van der Laan te kunnen overtuigen.

De heer De Wit heeft een vraag gesteld over het EVRM. Het punt is dat de Verenigde Staten het Bupo-verdrag hebben ondertekend. Net zo min als de VS van ons kunnen eisen dat wij de eerste tien of alle amendementen bij hun

grondwet ondertekenen, kunnen wij van hen eisen dat zij het EVRM ondertekenen of respecteren. Dat is nu eenmaal inherent aan gescheiden rechtssferen en daarom hebben wij overkoepelende verdragen als het Bupo om dat soort zaken te regelen. Nogmaals, als je kijkt naar de wijze waarop grondrechten in de VS worden gewaarborgd, heb ik niet het gevoel dat daarin grote verschillen zitten. Natuurlijk zijn er altijd verschillen als rechtssferen uit elkaar lopen, maar het is niet zo dat het respect voor de grondrechten in de VS geringer is dan hier. Wat de vraag van de heer Wolfsen over het SIS-systeem betreft, ben ik gaarne bereid enkele punten los van de JBZ-Raad door te spreken. Dat heb ik ook al eerder gezegd. Dat gebeurt ook met de notitie over strafrechtelijke ruimte en in dat kader zou ook dit onderwerp passen. Ten slotte kom ik op de vraag van mevrouw Halsema over de bilaterale verhoudingen. In wezen vroeg de heer Wolfsen hetzelfde. Ik stel voor eerst met de Kamer te discussiëren over de bilaterale verhoudingen, want vooralsnog heb ik er geen behoefte aan om dat verdrag aan de orde te stellen of te evalueren. Ik wil eerst met de Kamer spreken over de zorgpunten, zodat wij in dat licht kunnen bekijken wat er verder nog gedaan moet worden.

De voorzitter: Op de geannoteerde agenda en de aanvullende geannoteerde agenda van de JBZ-Raad van 5 en 6 juni aanstaande staan een aantal ontwerpbesluiten geagendeerd die het Koninkrijk beogen te binden. Het gaat om twee A-punten. Ik begrijp dat de Kamer kan instemmen met de punten 2b en 2d.

Mevrouw Halsema (GroenLinks): Voorzitter. Ik wil bij punt 2i aangetekend hebben dat mijn fractie daar grote problemen mee heeft.

De voorzitter: Wordt die mening door de andere woordvoerders gedeeld?

Mevrouw Halsema (GroenLinks): Ik ben bang dat ik geen Kamermeerderheid achter mij heb.

De voorzitter: Het punt is niet verbindend. Ik kom nu op de B-punten.

Mevrouw Halsema (GroenLinks): Ik

raak nu enigszins in verwarring omdat alleen de A-punten en niet de B-punten voorliggen ter besluitvorming.

De voorzitter: De meeste B-punten zijn verbindend, dus zult u nu moeten aangeven wat u daarvan vindt. Als de minister niet weet of hij draagvlak in de Kamer heeft, kan hij niet verder.

Mevrouw Halsema (GroenLinks): In dat geval teken ik aan dat mijn fractie een voorbehoud maakt op punt 4 van de B-punten. Zolang er onduidelijkheid blijft bestaan over de subsidiaire bescherming, kunnen wij niet instemmen met punt 4.

De voorzitter: Dat is helder. Ik ga beginnen met de B-punten, want de minister moet precies weten hoe ver hij kan gaan. Ik zie dat men geen probleem heeft met B-punt 3. Punt 4 is het punt van mevrouw Halsema. Er zijn geen problemen met B-punt 5. Mevrouw Halsema en de heer De Wit hebben problemen met B-punt 11.

De heer De Wit (SP): Ik heb problemen met dit punt, omdat wij hier nauwelijks over gesproken hebben. De minister heeft gezegd dat het nog aan de orde komt, maar ik kan op dit moment geen goedkeuring verlenen namens mijn fractie.

Minister Donner: Voor alle duidelijkheid: in de toelichting staat wat de lijn van Nederland op dit punt is. Ik heb daarover geen vragen gehad, dus ga ik ervan uit dat de Kamer daarmee instemt. Het bezwaar van de heer De Wit is dat hij op dit moment nog niet weet wat de uitkomst is. Dat weet ik ook nog niet, dus denk ik dat die besluitvorming nog niet aan de orde is. Als alle Nederlandse punten gerealiseerd worden en de andere punten niet, neem ik aan dat men ermee instemt dat ik politiek akkoord ga.

Mevrouw Halsema (GroenLinks): Ik wil daar één opmerking over maken. Ik kan mij voorstellen dat het oordeel dat de Kamer nu over de B-punten heeft, richtinggevend is voor de Nederlandse koers in de onderhandelingen. Dat neemt echter niet weg dat de Kamer anders kan oordelen tegen de tijd dat deze punten voor finale besluitvorming voorliggen. De minister moet dat oordeel dan respecteren.

De voorzitter: Dat spreekt vanzelf. Het gaat nu om de inzet van de minister in de komende twee dagen. Op de geannoteerde agenda en de aanvullende geannoteerde agenda van het Gemengd Comité (Noorwegen en IJsland) van 5 en 6 juni aanstaande, staan de volgende ontwerpbesluiten die het Koninkrijk beogen te binden, geagendeerd. Het gaat hier om B-punten. Het betreft punt 5 en punt 6.

Mevrouw Halsema (GroenLinks): Ik houd mijn voorbehoud op punt 5 staande, namelijk dat over de minimumnormen inzake de vluchtelingenstatus, en ik verwijs gemakshalve naar mijn argumentatie in vorige debatten.

De voorzitter: Dit betreft een voorbehoud van mevrouw Halsema voor punt B5. Had u het overigens over punt B5 van de JBZ-Raad? Ik heb het namelijk over punt B5 van het Gemengd Comité.

Mevrouw Halsema (GroenLinks): Voorzitter. Ik heb echt bezwaren tegen de procedure die nu wordt gevolgd. Deze is misleidend. De suggestie wordt gewekt dat de Kamer instemt. Het moment van instemming en besluitvorming is echter nog niet helemaal daar. De minister heeft de Kamer gehoord en dit oordeel zal richtinggevend zijn. Meer heeft de minister op dit moment niet nodig.

De voorzitter: Wij doen niets wat de commissie niet zelf heeft besloten. Wij doen het iedere keer zo. Als u bezwaar maakt, kan het altijd nog plenair worden behandeld.

Mevrouw Halsema (GroenLinks): Ik doe de JBZ-Raad al jaren en ik heb dit nog nooit meegemaakt.

De voorzitter: Wij bespreken en evalueren deze procedure in de volgende procedurevergadering. Ik heb daar zelf ook behoefte aan. De ministers vragen in de brief van 21 mei jongstleden of de Kamer kan instemmen met de richtlijn inzake gezinshereniging. De minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie heeft net aangegeven hoe zij van plan is om daarmee om te gaan, gezien de uitspraak die de Eerste Kamer daarover vandaag heeft gedaan. Kunt u daarmee instemmen?

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): Wij hebben alle vorige keren niet ingestemd met de besluitvorming inzake gezinshereniging en dat houd ik staande.

De heer **Wolfsen** (PvdA): Wij hebben de vorige keer ook niet ingestemd, maar ik moet deze nieuwe ontwikkeling even bespreken in de fractie. Als wij dat voorbehoud houden, hoort u dat uiterlijk morgenochtend vroeg. Is dat mogelijk?

De **voorzitter**: Als u het morgen bij de regeling aanmeldt, kan erover worden gestemd. U kunt dus een VAO aanvragen.

De heer **Wolfsen** (PvdA): Wij hebben in de vorige vergaderingen dit voorbehoud beargumenteerd gemaakt. Er is nu een nieuwe ontwikkeling, dus moet ik even overleggen met mijn fractie.

De **voorzitter**: Die kans hebt u als u het morgen bij de regeling aanmeldt. Ik dank de Kamer en de bewindslieden voor hun bijdrage vandaag en ik feliciteer de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie van harte met haar eerste optreden in de Kamer.

Sluiting 18.17 uur.